

Hitelbírálat és számlavezetés

Tudnivalók

Tananyag:

- az előadások anyaga (ppt letölthető a Pénzügy Tanszék honlapjáról)
- Gál Erzsébet: Hitelkérelem, banki ismeretek – 6., 7., fejezet - elektronikus tankönyv - www.tankönyvtar.hu
- Dr. Sági Judit: Bankügyletek gyakorlati ismeretei Saldo Kiadó 2009

Számonkérés:

- gyakorlati jegy

Aláírás megszerzése:

- beadandó feladat elkészítése és prezentálása

Hitelbírálat

A Hitelintézeti tevékenység tartalma

A hitelintézetek által végezhető tevékenységek besorolása:

- ☞ Aktív bankügyletek;
- ☞ Passzív bankügyletek;
- ☞ Értékpapírokkal végzett ügyletek;
- ☞ Deviza- és valutaügyletek;
- ☞ Fizetési forgalommal kapcsolatos bankügyletek;
- ☞ Egyéb bankügyletek.

Semleges
bankügyletek

Bankügyletek kategorizálása

- Aktív bankügyletek – bank pénzt ad át és követelése keletkezik
- Passzív bankügyletek – bank pénzt fogad el és kötelezettsége keletkezik
- Semleges bankügyletek
  - Olyan bankügylet, ami nem aktív, illetve passzív
  - Bankszolgáltatások és banki kötelezettségvállalások
  - Olyan ügyletek, amelyeknek volumene nem jelenik meg a bank mérlegében (mérleg alatti tételek)
  - Olyan ügyletek, amelyek jutalék- és díjbevételt jelentenek a bank számára

A bank aktív műveletei

Hitelek

Lízing,

Faktoring,

Forfétíng,

Tartozásátvállalás,

Váltó

Mi a hitel?

A hitel (a legáltalánosabb definícióval élve) nem más, mint pénzeszközök ideiglenes átengedése kamatfizetés ellenében, melynek során a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás időben elválnak egymástól.

Hitel - kölcsön

- Ptk. 522.§ (1) „**Bankhitelszerződéssel** a hitelintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére – a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén – kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.”
- Ptk. 523. § (1) **Kölcsönszerződés** alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.
(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Lakossági kölcsön fajtái

- Fejlesztési hitel (pl. lakáshitel)
- Fogyasztási hitel (pl. áruhitel, személyi kölcsön)
- Szabad felhasználású hitel (pl. folyószámla hitel)
- Babaváró hitel

Minősített Fogasztóbarát Lakáshitel

- Kizárólag olyan törlesztés megengedett, melynek során egyenlőek a havi törlesztőrészletek (annuitásos törlesztés).
- A kamatperiódus hossza 5, 10, 15 év lehet, vagy a futamidő végéig tartó kamatrögzítés alkalmazása elvárt.
- A hitelbírálati határidő az értékbecslés rendelkezésre állásától számított maximum 15 munkanap.
- A folyósítási határidő a folyósítási feltételek teljesítésétől számított 2 munkanap.
- A hitelező által választott referencia- értékhez viszonyított kamatfelár nem haladhatja meg a 3,5 százalékpontot.

Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel

- A folyósításig felmerülő és az előtörlesztéshez kapcsolódó díjak maximáltak. A következő díjak számolhatók fel:
  - ✓ *tulajdoni lap díja,*
  - ✓ *térképmásolat díja,*
  - ✓ *jelzálogjogbejegyzési díj,*
  - ✓ *értékbecslési díj,*
  - ✓ *közjegyzői díj.*
- Folyósítási díj: maximum a hitelösszeg 0,75%-a, de legfeljebb 150 ezer Ft.
- Az előtörlesztési díj nem haladhatja meg az előtörlesztett összeg 1%-át, lakástakarék-pénztári betétből pedig a szerződés szerint elérhető megtakarítás, a hozzá kapcsolódó állami támogatás és az azokra jóváírt kamat mértékéig az előtörlesztés díjmentes.

Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel

- MNB vlog: Mik az előnyei a minősített fogyasztóbarát lakáshitelnek?

<https://www.minositetthitel.hu/>

Babaváró hitel

Gyermekvállalás és gyermeknevelés esetén szabadon felhasználható hitel házaspároknak

- Összeg: 1 m Ft – 10 m Ft
- Futamidő: 64 -240 hónap
- Max. havi törlesztőrészlet: 50 e Ft
- THM (kamattámogatással): 0,4%
- THM (kamattámogatás nélkül): 5,8%
- Szerződés kötési időszak: 2019. júl.1.-2022.dec.31.
- A 3. gyermek megszületése után az állam a fennálló kölcsöntartozás 100%-át gyermeknevelési támogatásként kifizeti.

Kölcsönnyújtás menete

- I. Ügyfél tájékoztatása
- II. Hitelkérelem benyújtása
- III. Hitelbírálat
- IV. Szerződéskötés
- V. Hitel folyósítása
- VI. Monitoring

I. Ügyfél tájékoztatása

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól

- Milyen kockázatai vannak a hitelfelvételnek?
  - Az adós nem tudja a hitelt visszafizetni: törlesztő-részlet jelentős változása/adós jövedelmének jelentős változása miatt
  - A bank felmondhatja a hitelt
  - Az adós elvesztheti a hitel fedezetéül szolgáló vagyontárgyat
  - A késedelmes fizetés költségei az adóst terheli

Hitelfelvételkor az adós óvatosan ítélje meg a jövőbeli hiteltörlesztési képességét. Még a.) váratlan kiadások felmerülése, b.) jövedelmek csökkenése, c.) törlesztő részlet emelkedése esetén is biztonsággal tudja teljesíteni.

<https://www.mnb.hu/letoltes/tulzott-eladosodottsag-tajekoztato.pdf>

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól – *Törlesztő részlet*

Jövedelelemarányos törlesztő részlet mutató (JTM) (kivéve 5 évet meghaladó futamidejű jelzáloghitel)

A hitel	500 e Ft alatt	500 e Ft vagy afölött
	A jövedelem legfeljebb mekkora %-a fordítható hiteltörlesztésre	
Ft alapú	50%	60%
Euro alapú/eurohitel	25%	30%
Egyéb deviza	10%	15%

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól – *Hitelfedezettség*

Hitelfedezeti mutató (HFM) –ingatlanhitelek esetén

Ingatlan jelzálog fedezet esetén	Hitel	Pénzügyi lízing
	A hitel nagysága a fedezet forgalmi értékének arányában	
Ft hitel	80%	85%
Euro alapú hitel	50%	55%
Egyéb deviza hitel	35%	40%

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól – *Hitelfedezettség*

- Hitelfedezeti mutató (HFM) – gépjármű hitelek esetén

Gépjármű fedezet esetén	Hitel	Pénzügyi lízing
	A hitel nagysága a fedezet forgalmi értékének arányában	
Ft hitel	75%	80%
Euro alapú hitel	45%	50%
Egyéb deviza hitel	30%	35%

Általános tájékoztató a kölcsönszerződés megkötését megelőzően

- A hitel kondíciói (pl. kamat, kezelési ktsg, folyósítási ktsg)
- Egyéb kondíciók
- Előtörlesztés és egyösszegű végtörlesztés lehetőségének ismertetése
- Hitel futamideje alatt kérhető átütemezések, halasztások ismertetése
- Tájékoztatás a kondíciók módosításának lehetőségeiről, a módosítás okairól
- Tájékoztatás az igénylés alapfeltételeiről
- Adatvédelemre vonatkozó tájékoztatás
- Tájékoztatás a kezes, adóstárs bevonásáról

Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)

- **Szerződéskötés előtt ismerteti a bank az ügyféllel**
- Hozzájárul ahhoz, hogy a hitelt nyújtók felmérjék a hitelt igénylők hitelképességét

Cél: hitelezési kockázat csökkentése, védelem a korábbi csalók ellen

- A pénzügyi szervezetek adatokat adnak és kapnak a KHR-ből – banktitoknak minősülnek
- Működtetője: BISZ Zrt
- <http://www.bisz.hu/khr>

KHR - adatok

- A KHR-ben nyilvántartott adatok csak az adós előzetes hozzájárulásával adhatók át más pénzügyi szervezetnek
- *Azonosító adatok*
- *Szerződésre vonatkozó adatok*: típusa (hitel és pénzkölcsön, pénzügyi lízing, utazási csekk, váltó, kezesség és bankgarancia) megkötésének és lejáratának időpontja, összeg, törlesztő részlet, törlesztés gyakorisága
- *Hitelmulasztás nyilvántartása*: ha meghaladja a havi minimálbér összegét és 90 napon túl fennáll. Nem teljesítés esetén 10 évig maradnak a rendszerben. Teljesítés esetén 1 évig.

KHR - adatok

- Csalás miatt elutasított hitelkérelmek nyilvántartása – valótlan adat, hamis okirat használata . Nyilvántartása: 5 évig
- Kártyavisszaélések nyilvántartása – bíróság jogerős ítélete alapján. Nyilvántartása: 5 évig
- **Ügyfél által kitöltendő nyomtatvány:**
NYILATKOZAT KHR-ből átvett adatok tartalmáról és azok értékeléséről kapott tájékoztatásról

II. Hitelkérelem benyújtása

Fogyasztási (személyi) kölcsönigénylés

- *Kölcsönigénylő és adóstárs adatai*
- Azonosító adatok, főállásból származó havi nettó jövedelem, egyéb havi rendszeres nettó jövedelem jellege és összege, havi megélhetési kiadások összege, saját tulajdonban lévő ingatlan jellege, értéke, címe; saját tulajdonban lévő gépjármű, egyén vagyon, munkáltató neve, beosztás, fennálló hiteltartozás, felajánlott fedezet, kezes megnevezése, igényelt kölcsön összege, futamideje

Információs adatlap

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

1. Vagyonom értéke (Ingatlan, ingóság)

Ingatlanvagyonom

Címe, helyrajzi száma

Jelzáloggal terhelt:

2. Kezességvállalás fennáll:.....pénzintézetnél

3. Hitel fennállása:

4. NAV, TB egyéb tartozás:

5. Családi állapot és eltartottak száma:

6. Iskolai végzettség és beosztás

Információs adatlap

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

1. Vagyonom értéke (Ingatlan, ingóság)

Ingatlanvagyonom

Címe, helyrajzi száma

Jelzáloggal terhelt:

2. Kezességvállalás fennáll:.....pénzintézetnél

3. Hitel fennállása:

4. NAV, TB egyéb tartozás:

5. Családi állapot és eltartottak száma:

6. Iskolai végzettség és beosztás

Háztartás havi költségvetésének számítása

Bevételek

Munkabér nettó
Vállalkozásból,
őstermelői
tevékenységből származó
bevétel
Nyugdíj
Befektetésből származó
bevétel
Szociális juttatás,
támogatás (pl. Gyed,
Gyes)
Egyéb bevétel

Jelenleg fennálló hiteltörlesztések

fogyasztási hitel, lakáshitel,
gépjárműhitel törlesztő részlete

Kiadások

Alapvető szükségletek kiadásai

Lakhatás kiadásai pl. bérleti díj, rezsi,
lakásbiztosítás
Élelmiszer
Egészségügyi kiadások
Ruházat

Általános kiadások

Közlekedés pl. benzin, bérlet, gépjármű
fenntartás, biztosítás
Oktatási célú kiadás
Hírközlés (internet, telefon)
Szabadidős kiadások pl. sport, nyaralás,
hobbi

Extra kiadás

pl szórakozás, tartós fogyasztási cikkek

Egyéb kiadás

Lakáscélú megtakarítás
Életbiztosítás
Egyéb rendszeres megtakarítás

Adatkezelési nyilatkozat – bizalmas információk és adatok kezelése

- A hitelintézet az ügyfél személyes adatait, vagyoni helyzetét, üzleti kapcsolatait, bankkal kötött szerződéseit titokként kezeli
- A titoknak minősülő információt csak az ügyfél kérésére adja át harmadik személynek
- A hitelintézet jogosult a helyiségeiben képfelvétel készítésére
- A telefonhívást jogosult rögzíteni
- A hitelintézet a titoknak minősülő adatokat bíróság, hatóság, felügyeleti szerv előtt felfedheti, amennyiben az ügyféllel szembeni védekezéshez szükséges
- Az ügyfél szem.igazolványát, lakcímkártyáját, adókártyáját lemásolhatja

Nyilatkozat KHR-ből történő adatok átvételéhez

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

Alulírott ügyfél kijelentem, hogy a KHR által
kezelt referenciaadataim más referencia-
adatszolgáltató általi átvételéhez

- a.) hozzájárulok
- b.) nem járulok hozzá
- c.) nem teszek nyilatkozatot.

Nyilatkozat korábban igénybevett és még ki nem fizetett kölcsönökről

- Kölcsön összege,
- fajtája,
- kölcsönnyújtó megnevezése,
- havi törlesztő részlet összege,
- kölcsön lejáratí ideje

Munkáltatói igazolás

- **Adós, adóstárs, készfizető kezestől**
- Munkáltató adatai
- Alkalmazott adatai: munkaviszony kezdete, beosztás, munkaszerződés típusa, havi nettó munkabér, egyéb rendszeres havi nettó juttatás, havi rendszeres levonás összege

Bankszámla kivonat (utolsó két havi)

Bankszámla kivonat			
Teljesítési időszak:	2010.11.01. - 2010.11.30.	Bank neve:	XXX Bank Rt.
Kivonat kelte:	2010.12.10	Bank székhelye:	Budapest
Oldalszám:	1		
Kivonat sorszáma:	99999999/2010		
Devizanem:	HUF		
Ügyfél neve:	Minta József		
Ügyfél azonosító kódja:	99999999		
Ügyfél számlaszáma:	99999999-99999999-99999999		
Értéknap	Tranzakció adatai	Terhelés	Jóváírás
2010.11.02	Munkabér átutalás		150 000
2010.11.05	ATM felvétel	15 000	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Mohács	
2010.11.12	Fogadott tétel		43 000
2010.11.14	ATM felvétel	50 000	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Budapest	
2010.11.15	Vásárlás	12 600	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Siófok	
2010.11.20	Internetes átutalás	23 000	
2010.11.25	Számlavezetési díj	300	
Terhelések/jóváírások összesen		100 900	193 000
	Nyitó egyenleg	150 000	
	Záró egyenleg	242 100	

III. Hitekbírálát

KHR lekérdezés

- A bank lekéri az ügyfél KHR-ben nyilvántartott adatait

Ügyfél minősítés

- Szempontok
  1. Vagyoni helyzet (saját tulajdonú ingatlan, öngondoskodási célú megtakarítás,)
  2. Jövedelmi helyzet (havi jövedelem összege az igényelt hitel összegéhez képest - JTM)
  3. Felajánlott biztosíték (hitelfedezeti érték- HFM)
  4. Banki kapcsolatok (több éves kapcsolat, fennálló kötelezettségeinek rendben eleget tett)

Hitellimit megállapítása

- Szemponatok:
  1. Az igényelt kölcsön összege
  2. A háztartás nettó jövedelme
  3. A háztartás által már felvett hitelek havi törlesztése
  4. Ügyfél adósminősítése (pl.1 és 5 között)
  5. Hitel típusa (pl. támogatott lakáshitel, nem támogatott lakáshitel, Szabad felhasználású jelzálog hitel, fogyasztási hitel – jelzáloggal nem fedezett, folyószámlahitel)

Hitellimit megállapítása

- Eredmény

1. Elvi törlesztési képesség (Ft/hó) – jövedelem alapján
2. Törlesztési képesség (Ft/hó) – a meglévő törlesztő részlettel csökkentve
3. Adósminősítéssel korrigált törlesztési képesség (Ft/hó)
- 4. Hitellimit (Ft)**
5. Hitellimit havi törlesztő részlete (Ft/hó)

- Következtetés

Az igényelt kölcsönösszeg a hitellimitet meghaladja/nem haladja meg.

Előterjesztés

1. Adós neve, lakcíme
2. **Hitel** – célja (pl. fogyasztási hitel), évi kamata, évi kezelési költség, rendelkezésre tartási jutalék, egyéb költség (pl. a mindenkori hatályos hirdetmény szerint), összege, lejárat ideje
3. Ügyfélminősítés
4. Hitellimit összege
5. Felajánlott fedezet
6. Fedezeti hányad
7. A bejegyzésre kerülő jelzálog ranghelye
8. Közokiratba foglalás formája (nincs közokiratba foglalási kötelezettség/ tartozáselismerő okirat/ közokiratba foglalási kötelezettség)- azonnali végrehajthatóság

Kölcsönbírálalat

1. Ügyfél jelenlegi hiteltartozásai – hitel fajtája, összege, havi részlet, lejáratidő
2. Fedezeti érték számítása - Hitelfedezeti érték pl.
 $HFE = \text{Készfizető kezes(ek) nettó jövedelme} * 12 * 0,33$
3. Fedezettség számítása (%)=
 $\text{Hitelfedezeti érték} / (\text{Tőke} + 1 \text{ éves ügyleti kamat})$
4. Felajánlott fedezetek (pl. készfizető kezesség esetén név, lakcím)
Kezesek végrehajtható igazolt éves nettó jövedelme

Kölcsönbírálat

5. Adós minősítése (szabályzat alapján)
6. A felajánlott fedezet minősítése (szabályzat alapján)
7. Javaslat a folyósításra – a hitel összege, lejárat, éves változó kamata (pl. 3 havi BUBOR + ...kamatfelár), kezelési költség: évi...%, szöveges értékelés pl. a hitel engedélyezését javaslom.
8. Elutasítás indoklása
9. Engedélyező aláírása

IV. Szerződéskötés

Kölcsönszerződés

- 1. Létrejött a bank és az adós között
- 2. A szerződés részét képezi az ÁSZSZ
- 3. A kölcsönszerződés tárgya, összege,
- 4. Kondíciók
- 5. Igénybevétel módja, időtartama, rendelkezésre tartás
- 6. Hitelfolyósítási feltételek
- 7. Hitelfedezeti biztosítás
- 8. Információszolgáltatási kötelezettség
- 9. Más banknál vezetett számlára inkasszó jog megadása
- 10. Hitel lejárat
- 11. Kamatbázis
- 12. Visszafizetési feltételek, ütemezés
- 13. Kamaton felüli egyéb díjak
- 14. Biztosítékok
- 15. Felmondás esetei
- 16. Aláírás

Kölcsönszerződés mellékletei

1. Nyilatkozat a KHR-re vonatkozó Tájékoztató megismeréséről
2. Nyilatkozat a KHR-ben történő adatkezelésről
3. Adatkezelési nyilatkozat
4. Általános Szerződési Szabályok
5. Felhatalmazói levél

Általános szerződési szabályok (ÁSZSZ)

- 1. A szerződésben használt fogalmak (pl. adós, BUBOR, Hpt, THM, Magatartási Kódex)
- 2. A felszámítható hiteldíj - kamatok, díjak, költségek (pl. hitelbírálati díj, kezelési ktsg, folyósítási jutalék, szerződésmódosítási díj)
- 3. A kölcsönök hiteldíjának meghatározása – Hpt, Magatartási kódex alapján meghatározott belső szabályzat; nem haladhatja meg a *(jegybanki alapkamat + 24%)*-ot,
Bizonyos hiteleknél a *(jegybanki alapkamat + 39%)*-ot pl. hitelkártyához kapcsolódó hitel, tartós fogyasztási cikk vásárlásához kapcsolódó hitel

Általános szerződési szabályok

- 4. Egyoldalú szerződésmódosítás
- A bank bármely feltételt módosíthat, ha az adós számára az nem kedvezőtlen
- A kamat, díj, ktsg adós számára kedvezőtlen módosítása a következő esetekben:
  - Jogi, szabályozó környezet változása (pl. adóvált., kötelező tartalékolási szabály vált.)
  - Pénzpiaci feltételek változása
  - Adós kockázati megítélésének változása

Általános szerződési szabályok

- 5. Törlesztés
- 6. Előtörlesztés
- 7. Fizetési késedelem
- 8. Biztosítékok, az adós kötelezettségvállalásai (pl. az adós nem adja el az eszközt, beszedési megbízással beszedheti a tartozást nemcsak a saját banki számláról, hanem más pénzügyintézetnél vezetett számláról is)
- 9. Ellenőrzés – a bank jogosult az adós fizetőképességét, pénzügyi helyzetét és a biztosítékokat folyamatosan ellenőrizni, más hitelt csak a bank hozzájárulásával vehet igénybe

Általános szerződési szabályok

- 10. Tájékoztatási kötelezettségek – a bank a fennálló tartozásról, az adós pl.30 napon túli lejárt fizetési kötelezettségeiről, végrehajtás kezdeményezéséről
- 11. KHR – az adós tudomásul veszi annak tartalmát
- 12. A szerződés megszüntetése – a bank felmondhatja azonnali hatállyal, ha az adós körülményeiben kedvezőtlen változás következett be
- 13. Kézbesítési szabályok
- 14. Egyéb rendelkezések

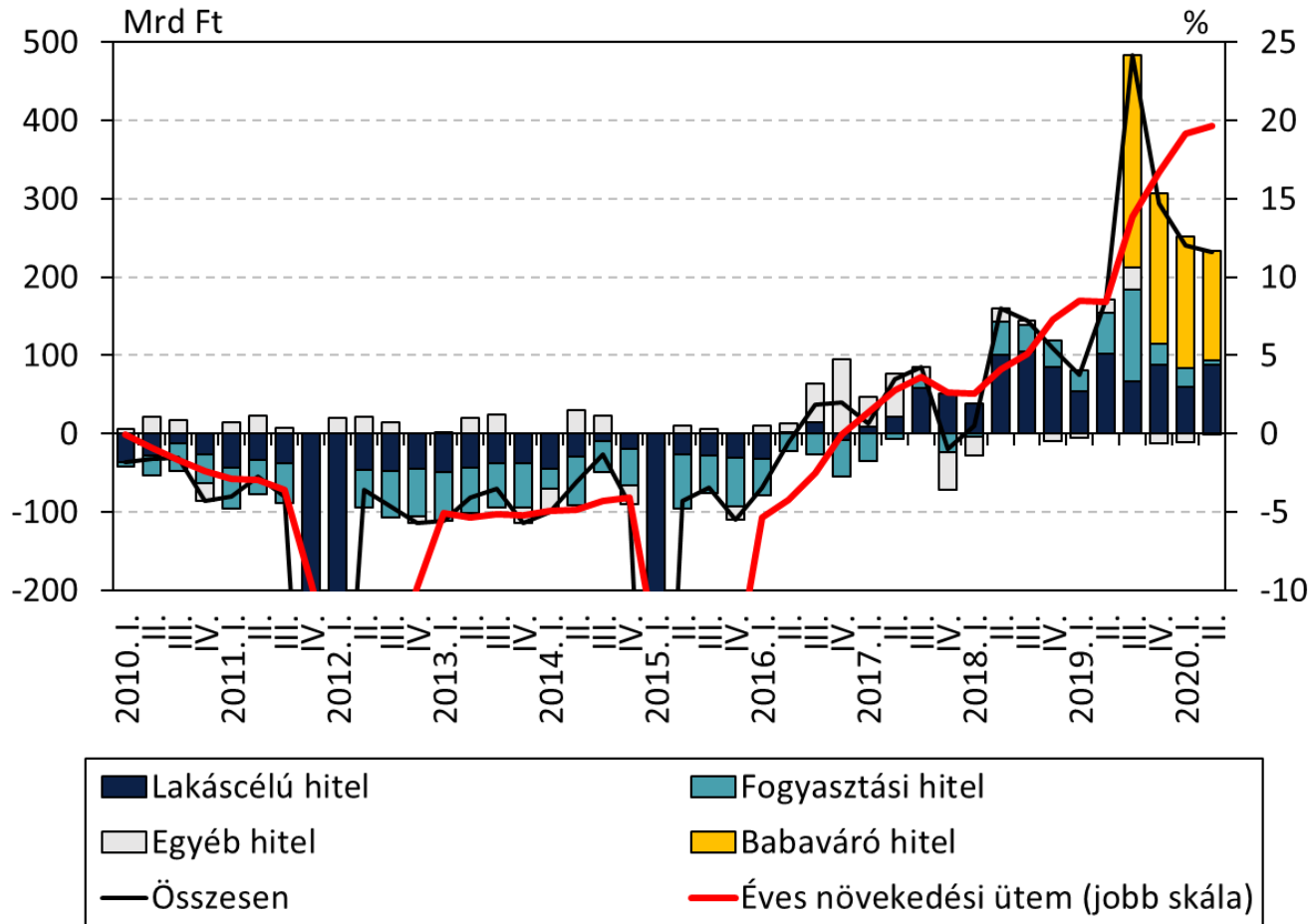
Felhatalmazói levél

- **Adós, adóstárs, készfizető kezestől**
- Az adós felhatalmazást ad a hitelnyújtó banknak, hogy bármely esedékes követelést egy másik banknál vezetett számlájáról beszedje – beszedési megbízás benyújtása útján.
  - A fizető fél számlatulajdonos megnevezése
  - A felhatalmazással érintet számlák pénzforgalmi jelzőszáma
  - A kedvezményezett (bank) neve és pénzforgalmi jelzőszáma
  - Beszedési megbízásonkénti felső értékhatár

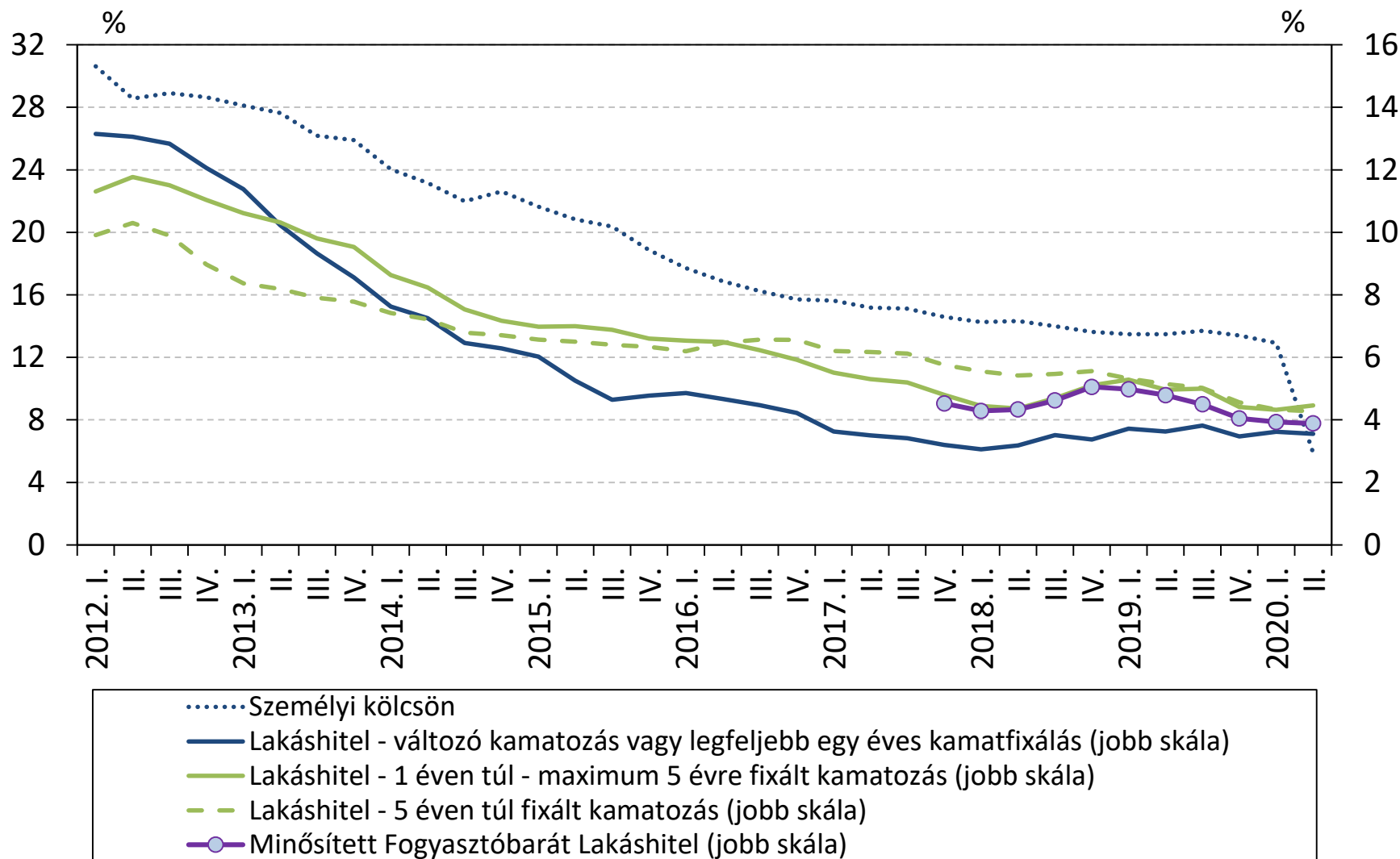
Tényleges tulajdonosi nyilatkozat

- **Adós, adóstárs, kezes tölti ki**
- A nyilatkozó büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy az üzleti kapcsolat/ügyleti megbízás vonatkozásában a saját nevében jár el.
- A nyilatkozó azonosító adatai

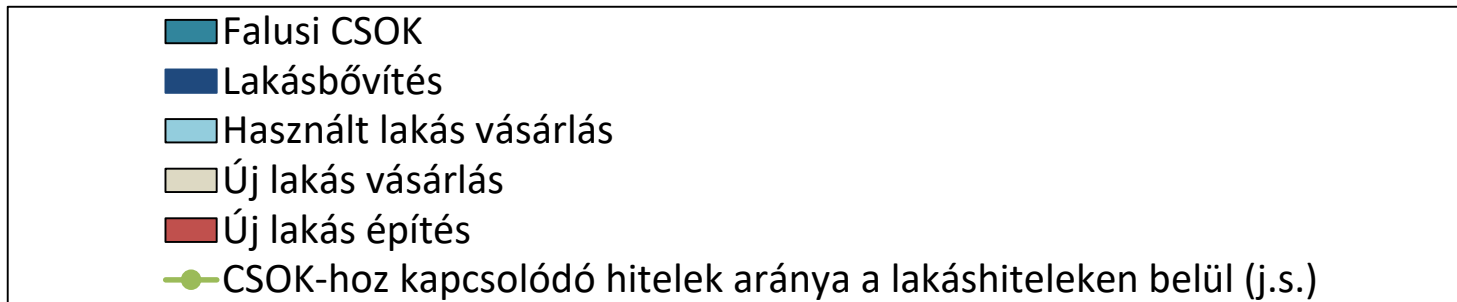
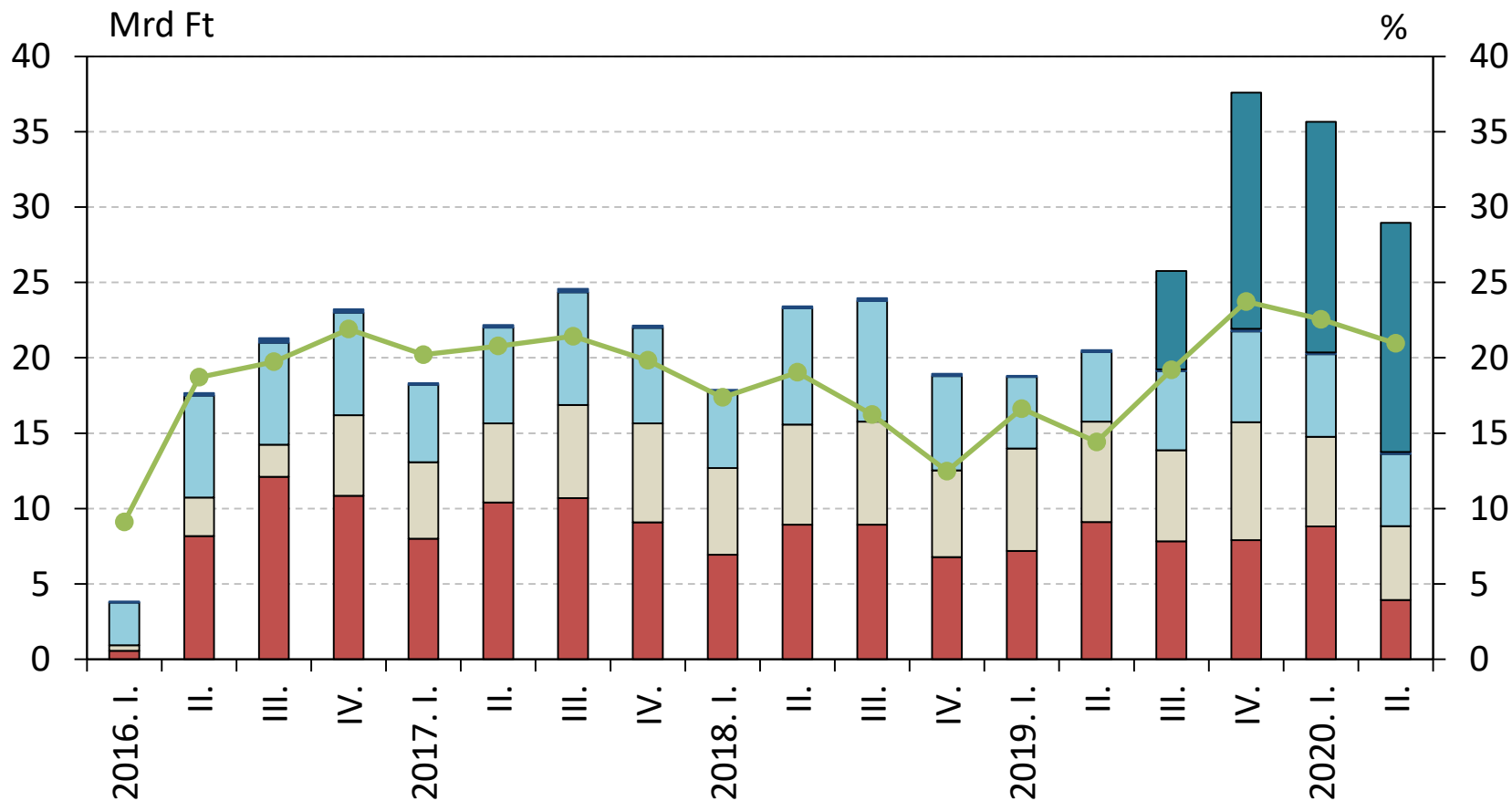
A háztartási hitelállomány nettó negyedéves változása hitelcél szerint (Forrás: MNB)

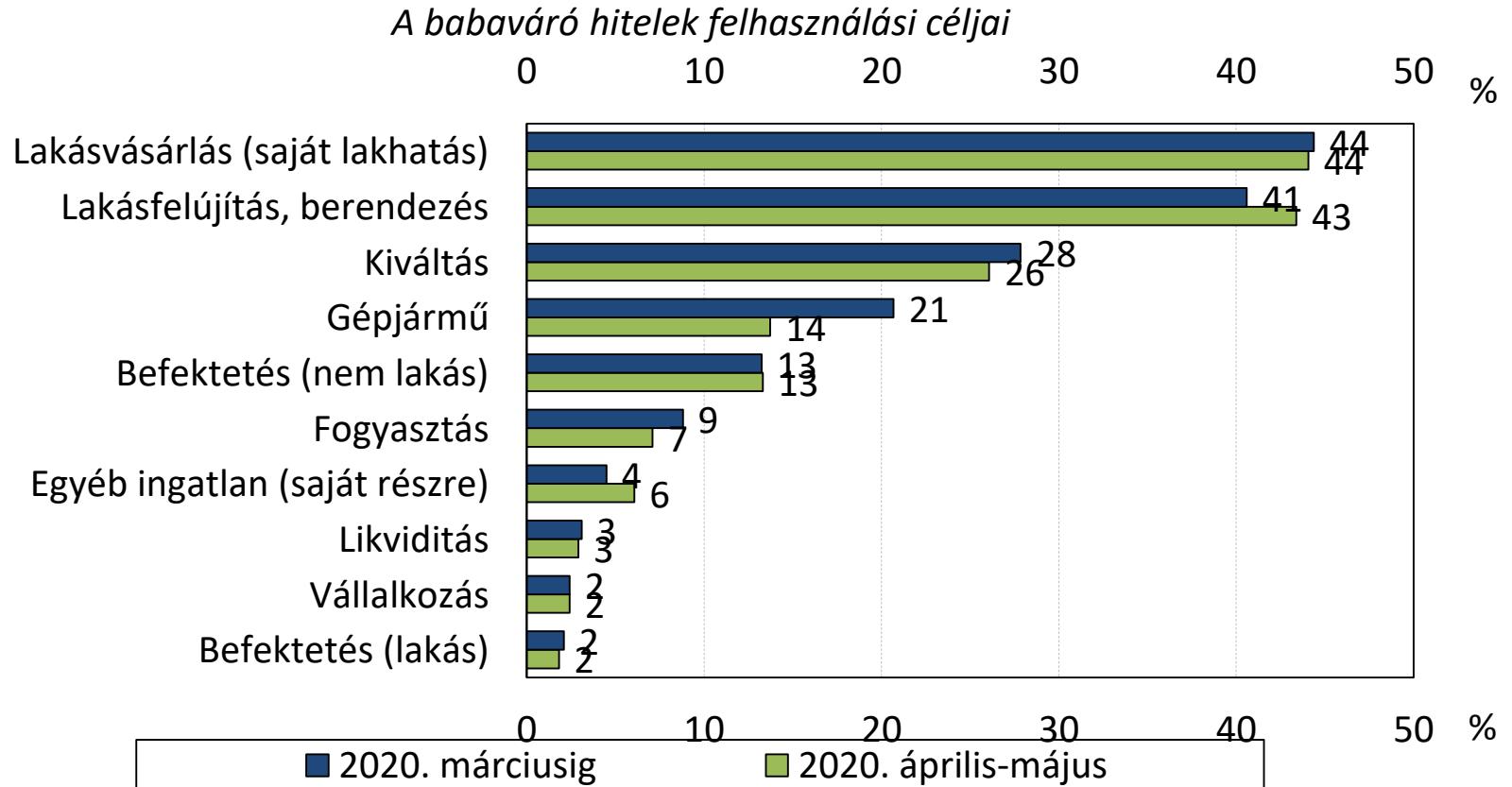
Az új háztartási hitelek THM-szintje (Forrás: MNB)

A CSOK-szerződéskötések éven belül kumulált volumene a támogatás célja szerint

A babaváró hitelek felhasználási céljai (MNB)

Megjegyzés: Több válasz is megjelölhető volt, így a hitelcélok gyakoriságainak összege nem 100 százalékot

Scoring –kkv szektor adósmínősítése

Fizetőképesség minősítés

- Kisebb összegű kockázatvállalásnál alkalmazzák
- A minősítés eredménye: **hitelképes v. nem hitelképes**

Scoring

A fizetőkészséget és képességet meghatározó faktorok vizsgálata PI.

- Tevékenység vizsgálata
- Mérleg, eredménykimutatás alapján mutatószámok vizsgálata
- Cégvezető megbízhatósága
- Cég és bank közötti kapcsolat vizsgálata
- Számlatörténet

Számlavezetés

A pénzügyi szolgáltatás és kiegészítő pénzügyi szolgáltatás (2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról)

Pénzügyi szolgáltatás

- a) betét gyűjtése,
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása,
- c) pénzügyi lízing,
- d) pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása,**
- e) elektronikus pénz kibocsátása,**
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak,
- g) kezesség és garancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása,
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység,
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése,
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás,
- k) hitelreferencia szolgáltatás, valamint
- l) követelésvásárlási tevékenység.

Kiegészítő pénzügyi szolgáltatás

a) pénzváltási tevékenység;

b) fizetési rendszer működtetése;

c) pénzfeldolgozási tevékenység;

d) pénzügyi ügynöki tevékenység a bankközi piacon;

e) forgatható utalvány kibocsátására irányuló tevékenység.

Bankszámla

A bankszámlaszerződés alapján megnyitott bankszámla, továbbá

elnevezésétől és pénznemétől függetlenül valamely hitelintézettel szembeni minden olyan pénzkövetelés,

amely a hitelintézet és ügyfele közötti szerződésből következően rendeltetésénél fogva a számlatulajdonos fizetési megbízásainak harmadik személyek részére, illetve más bankszámlák javára vagy terhére a fizetési forgalom útján történő teljesítését szolgálja.

Bankszámlaszerződés

- A bankszámla-szerződéssel a hitelintézet kötelezettséget vállal arra, hogy a számlatulajdonos rendelkezésére álló pénzeszközöket
  - kezeli,
  - nyilvántartja,
  - a szabályszerű be- és kifizetési, átutalási megbízásokat teljesíti,
- a számlatulajdonost
  - terhelésekről,
  - jóváírásokról,
  - a számla egyenlegéről értesíti.

Bankszámlák típusai

A bankszámla **pénzneme** szerint:

- forint (HUF) számla,
- devizaszámla.

A számlatulajdonos **üzletági besorolása** szerint:

- lakossági számla,
- kis- és középvállalati,
- vállalati számla,
- önkormányzati számla.

A számla **felhasználási célja** szerint:

- pénzforgalmi számla,
- betétszámla,
- értékpapír számla
- hitelszámla
- letéti számla

Bankszámla nyitása

1. A számlanyitás feltételei

- Csak írásban köthető
- Szerződő fél azonosítása hivatalos okmányok alapján a pénzmosás elleni tv-nek megfelelően
- Kiskorú esetében a gondviselő hozzájárulása is szükséges a számlanyitáshoz

Bankszámla nyitása

2. Szükséges dokumentumok

Gazdasági társaságok esetén:

- Alapító okirat (hatályos eredeti vagy hiteles másolat) vagy társasági szerződés vagy egyéni vállalkozói igazolvány
- 30 napnál nem régebbi Cégekivonat eredeti példánya vagy ennek hiányában annak hiteles másolata vagy 30 napnál nem régebbi jogerős cégbírósági bejegyző végzés vagy bejegyzés alatt lévő vállalkozások esetén a cégbíróság által kiadott tanúsítvány
- Cégbejegyzésre jogosult személyek közjegyző által hitelesített aláírási címpéldányai
- Személyi igazolvány

Bankszámla nyitása

Egyéni vállalkozó esetén:

- Személyazonosító dokumentumok
- Jegyzői/NAV igazolás az egyéni vállalkozó nyilvántartásba vételéről
- Esetlegesen az adott tevékenység végzéséhez szükséges hatósági engedély

Magánszemély esetén:

- Személyazonosító igazolvány
- Lakcímkártya
- Adóazonosító jel

A számlaszerződés lényeges elemei

- A számlatulajdonos neve és azonosító adatai
- A pénzforgalmi jelzőszám (a bankszámla azonosítására szolgál)
- Adóazonosító jel, ill. adószám
- A bankszámla feletti rendelkezés módjának és a rendelkezés feltételeinek meghatározása
- Kamatok, díjak, jutalékok meghatározása
- Számlatulajdonos tájékoztatása

A pénzforgalmi jelzőszám (bankszámlaszám)

Belföldi pénzforgalmi jelzőszám

- A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfél részére megnyitott és vezetett fizetési számlát az egyedi pénzforgalmi jelzőszám és a számlatulajdonos neve alapján tartja nyilván. A **belföldi fizetési forgalomban** használt pénzforgalmi jelzőszámok alapvetően 3-szor 8 numerikus karakterből (számokból) áll, melynek utolsó csoportját gyakran nem használják, így a számlaszám 16 vagy 24 jegyű számsor lehet. $2 \cdot 8 = 16$ vagy $3 \cdot 8 = 24$ alfanumerikus karakterből állnak.

Bankszámlaszám

Belföldi bankszámlaszám:

10405004-12345678-12345678

- Az első 8 karakter első három számjegyét a Magyar Nemzeti Bank határozza meg, ez a számlavezető hitelintézet nyilvántartott azonosítója (GIRO kód).
- A következő négy számjegy a hitelintézet fiókját vagy számlavezető helyét jelöli, ez a fiókHzonosító.
- A nyolcadik számjegy ügynevezett ellenőrző szám.
- A 9.-16. vagy 9.-24. karakter a bankszámla tulajdonosának azonosító száma, ez az ügyfélazonosító. A 16. és a 24. karakter ellenőrző szám.

Giro kódok

Bank neve	GIRO kód	Bank neve	GIRO kód
Magyar Államkincstár	100	UniCredit Bank	109
K&H Bank	104	Erste	116
Budapest Bank	101	OTP	117
MKB	103	Raiffeisen	120
CIB	107	MNB	190

Nemzetközi pénzforgalmi jelzőszám -IBAN

IBAN (International Banking Account Number)

- Az Európai Unió Nemzetközi Bank Szabványügyi Bizottsága a nemzetközi fizetési forgalom hatékony lebonyolítása érdekében vezette be az Unió országai számára

Az MNB 9/2001. (MK) 147-es rendelete alapján 2003. január 1-től kötelező a magyar pénzintézetek számára az IBAN formátumú számlaszámok alkalmazása és annak ellenőrzése.

- A nemzetközi bankszámlaszám 28 alfanumerikus karaktert tartalmazó számsor, a 28 karaktert kötőjel nélkül, szóközökkel elválasztott négyes csoportokra kell osztani

IBAN

IBAN: Nemzetközi számlaszám:

HU20 1040 5004 1234 5678 1234 5678

Az IBAN kialakítása:

- Az első két karakter (Magyarország országkódja): HU,
  - a 3-4. karakter ellenőrzőszám,
  - az 5-28. karakter a belföldi pénzforgalmi jelzőszám.
-
- Az IBAN bevezetésével az alkalmazó országok számára egységessé válik a külföldi bankszámlaszámok kezelése. Az átutalások, feldolgozása automatizálhatóvá válik, ugyanakkor az emberi beavatkozás kiküszöbölésének köszönhetően a munkafolyamatok egyszerűsödnek, gyorsabbá és pontosabbá válnak.
  - Ma már több bank internetes portálján (pl. www.raiffeisen.hu/nagyvállalatok/IBAN) generátor segítségével az ügyfelek maguk is képezhetnek a pénzforgalmi jelzőszám megadásával saját IBAN számlaszámot, továbbá lehetősége van a használni kívánt IBAN számok ellenőrzésére, hogy azok formailag helyesek-e. (A képlet a számlaszám képzésének szabályszerűségét ellenőrzi, nem annak érvényes létezését.)

Adóazonosító jel

- Az APEH által a magánszemélyek részére megállapított 10 számjegyű azonosító,
- hatósági igazolványt (adóigazolványt) állítanak ki róla
- az adózással kapcsolatos nyilvántartásba vételre szolgál.
- A magánszemélyek számára történő bankszámlanyitáskor elsősorban a megtakarításokkal kapcsolatosan kamat és árfolyamnyereség adóval kapcsolatos elszámolások és jelentések miatt vált előírássá az adóazonosító jel kötelező megadása

Adószám

- Az APEH által a vállalkozást folytató magánszemélyek, valamint jogi személyiséggel rendelkező, avagy nem rendelkező gazdasági társaságok részére kiadott, az adózói nyilvántartásba vétel céljából képzett 11 számjegyű azonosító szám.
- Három, egymástól kötőjellel elválasztott részből áll:
  - Első rész: 8 számjegyű, az adózó egyedi azonosítója
  - Második és a harmadik rész: az adózó tevékenységével és telephelyével kapcsolatos

A fizetési rendszer

Pénzforgalom

A fizetési műveletek összessége. Beletartozik

- a készpénzforgalom,
  - a bankszámlákat érintő készpénz be- és kifizetési forgalom, valamint
  - a készpénz nélküli fizetést lehetővé tevő pénzforgalmi szolgáltatások is.
- Ha egy bankkal szembeni követelést egy másik bankkal szembeni váltanak át, akkor ahhoz már (általában) **fizetési rendszert** kell igénybe venni.

Fizetési rendszer

Fizetési rendszer

Egyrészt így nevezzük az ország bankközi fizetési forgalmát biztosító infrastruktúra egészét, másrészt az egyes bankközi elszámolási rendszereket is.

A fizetési rendszer funkciója:

a gazdaság különböző szereplői között megvalósuló pénzügyi tranzakciók lebonyolítása. E rendszer áthidalja a fizikai távolságokat és az időbeni eltéréseket, csökkenti annak tranzakciós költségeit. Minél fejlettebb a fizetési rendszer annál kisebbek a tranzakciós költségek és kockázatok.

Hatásai:

1. Egészséges gazdaságban javítja a gazdaság működését.
2. Növeli a pénz forgási sebességét,
3. Egyensúlyi zavarok esetén a feszültségek közvetítője.

A fizetési rendszerek alaptípusai

A kiegyenlítés módja szerint:

Nettó elszámolás:

- Az elszámolás és a kiegyenlítés két lépésben történik. Az elszámolásokat egy meghatározott időszakban összegyűjtik (nettósítják) és az így kialakult pozíciók alapján egy későbbi időpontban történik meg a kiegyenlítés.
- Ez a rendszer lényegesen kisebb technikai likviditást igényel, mint a bruttó.
- A rendszerben a nemfizetés kockázata nagyobb.

Bruttó elszámolás:

- Az elszámolás és a kiegyenlítés egy időben történik. Amennyiben van elegendő fedezet, akkor a tranzakció a küldés időpontjában véglegessé válik.
- Jelentős technikai likviditási igénye van.
- A nem fizetések kockázata alacsony.

Hibrid rendszer:

- A tagok az általuk elhelyezett fedezet erejéig teljesíthetnek kifizetéseket, vagyis kerülhet sor a kiegyenlítésre.
- A fedezett nettó pozíció kiegyenlítésére naponta egy vagy több alkalommal kerülhet sor.

Kockázatok a fizetési rendszerben

Likviditási kockázat

A rendszer egy adott kötelezettje (valamelyik számlavezető) nem tud - megfelelő likviditás hiányában - eleget tenni fizetési kötelezettségének.

Hitelezési kockázat

A fizetési rendszer egyik kötelezettje olyan követelést használ fizetésre, amely a fizetési rendszer másik szereplőjétől már elindult ugyan, de nem került még a kiegyenlítést végző banknál vezetett számláján elszámolásra. [Ezt kiegyenlítési kockázatnak is nevezik.]

Rendszerkockázat

A fizetési rendszer egyik kötelezettjének nemfizetése az egész fizetési és elszámolási rendszer működését veszélyezteti.

Technikai kockázat

A fizetési rendszerben használt technikai eszközök (telefonvonalak, számítógépek, nyilvántartások) egy része meghibásodik, vagy megsemmisül.

Kockázatok a fizetési rendszerben

Az egyes fizetési rendszer típusban előforduló kockázatok

	Likviditási kockázat	Hitelezési kockázat	Rendszer kockázat	Technikai kockázat
Nettó	X	X	X	X
Bruttó			X	X
Hibrid			X	X

A magyar fizetési rendszer közvetítő intézményei

- Pénzügyi intézmények:
  - **Hitelintézetek**
  - **Pénzügyi vállalkozások**
- Befektetési szolgáltatók

- Giro Elszámolásforgalmi Rt.:

A Bankközi Klíringrendszer (zsíró) (BKR) üzemeltetője. Az adatforgalom lebonyolítása és a központi adatfeldolgozó rendszer működtetése a feladata. A bankközi fizetési forgalom korszerűsítése érdekében 1988-ban alakult meg *A Bankközi Klíringrendszer* 1994-ben kezdte meg működését. Tulajdonosa az MNB

A magyar fizetési rendszer közvetítő intézményei

Központi Elszámolóház és Értéktár ZRt. (KELER)

- Az értékpapírügyletek elszámolásához kapcsolódóan pénzszámlát vezet az Épt.-ben megjelölt ügyfélköre számára, melyek közül elsősorban a befektetési szolgáltatókat érdemes kiemelni.
- Kezeli a fizetési rendszer napközbeni likviditását biztosító értékpapír fedezeteket és a kapcsolódó információs rendszert.

A Budapesti Értéktőzsde 1989-ben alakult meg. Ettől az időponttól beszélhetünk értékpapír-elszámolásról, ami a *KELER Zrt.* 1993. évi megalakulását követően rohamos fejlődésnek indult. Tulajdonosa az MNB.

GIRO Bankkártya ZRt.

- készpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel végzett fizetési műveletek lebonyolítása
- elektronikus, elsősorban ATM tranzakciókkal kapcsolatos engedélyezési, switching (azaz kapcsolási) és elszámolási szolgáltatások nyújtása
- a kártyaforgalommal kapcsolatos egyéb tevékenységek(pl. kártya-megszemélyesítés, PIN kód előállítás stb.).

A magyar fizetési rendszer közvetítő intézményei

- Magyar Posta Rt.:

Nem vezethet pénzforgalmi számlát ügyfelei számára, készpénzfizetési szolgáltatásokat nyújt.

- Magyar Államkincstár (MÁK):

Kb. 2.000 költségvetési intézmény számára nyújt bankszámla-vezetéshez hasonló szolgáltatásokat a költségvetés által finanszírozott tevékenységekhez kapcsolódó kifizetések céljaira. (Előirányzatok)

A magyar fizetési rendszer közvetítő intézményei

MNB

- ...mint **szolgáltató**
- ...mint **felvigyázó**
- ...mint **szabályozó**

Az MNB feladata:

A magyarországi fizetési rendszer fenntartása, működtetése és szabályozása, az alkalmazható fizetési módok meghatározása. A jegybank emissziós tevékenysége során forgalomba kerülő készpénz képezi a fizetési rendszer alapját.

az MNB szabályozói szerepe

- a pénzforgalomban résztvevő valamennyi gazdasági szereplőre
- azokra a szereplőkre, akik a fizetési forgalomban vesznek részt (kereskedelmi bankok, elszámoló házak, stb.)

az MNB felügyeleti/felvigyázói tevékenysége

- az elszámolási rendszerek hatékonyságának biztosítása,
- a fizetési kockázatok minimalizálása.

Elszámolás, kiegyenlítés

- A bankközi fizetési rendszernek, és így a bankközi fizetési forgalomnak is két kulcsfogalma

Elszámolás (cliring)

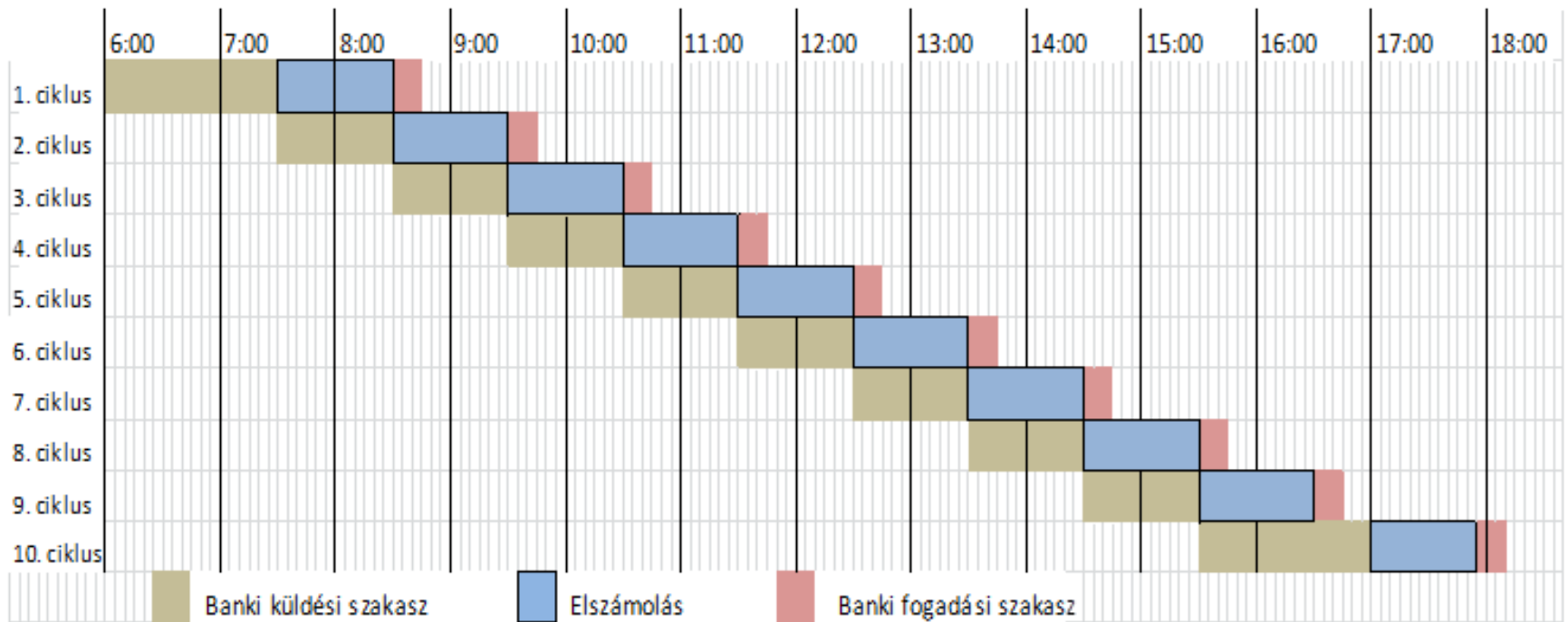
A bankközi fizetési forgalom lebonyolításához szükséges több mozzanat

- a fizetési megbízások fogadását,
- a teljesíthetőség formai és tartalmi kritériumainak ellenőrzését,
- a megbízásnak a címzett bank részére történő továbbítását és esetlegesen
- a bankok közötti kiegyenlítéshez szükséges adatok előállítását.

Kiegyenlítés (settlement)

A fizetési megbízást fogadó banknak a Kiegyenlítő banknál (közös számlavezető bankjuknál, tipikusan a Jegybanknál) vezetett számláján megjelenő követelések teljesítését jelenti. A kiegyenlítést értelemszerűen a Kiegyenlítő bank végzi.

BKR ciklusai és üzemidejeje

Forrás: MNB

Fizetési rendszerek típusai

Belföldi fizetési rendszer

- Bankközi Klíring Rendszer (BKR)
- Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszer (VIBER)

Nemzetközi fizetési rendszerek

- TARGET (Trans–European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfers)
- SWIFT (Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication)
- EBA klíring rendszer (Euro Banking Association)
- stb

A Magyarországon működő fizetési rendszerek

Bankközi fizetési forgalom

- Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszer (VIBER),
- Bankközi Klíringrendszer (BKR)

Bankkártyás fizetési forgalom

- VISA Nemzeti Nettó Elszámolási Rendszerben (VINNER)
- Europay Nemzeti Nettó Elszámolási Rendszerben (ENNER)
- Giro Bankkártya Zrt. (GBC) bankkártya elszámolási rendszer

A Magyarországon működő fizetési rendszerek

VIBER

A nagy összegű, sürgős forintátutalások fizetési rendszere a Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszer (VIBER).

- Elszámolás formája: bruttó elszámolás elve
Valós időben működő rendszer, a beérkező megbízásokat azonnal, másodperceken, de legfeljebb perceken belül teljesíti úgy, hogy az átutaló VIBER – tag jegybanknál vezetett elszámolási számláját megterheli, a fogadó tag elszámolási számláját pedig jóváírja.

BKR

A kis összegű forintátutalásokat és -beszedéseket a Bankközi Klíring Rendszer (BKR) számolja el.

- Elszámolás formái: hibrid elszámolás
  - éjszakai elszámolás az InterGIRO1 (IG1) platformon,
  - napközbeni többszöri elszámolás az InterGIRO2 (IG2) platformon.

A VIBER és BKR összehasonlítása

Jellemző	VIBER	BKR
A rendszer működtetője	MNB	Giro Elszámolásforgalmi Zrt
Az elszámolás módja	Valós idejű elszámolás	Kötegetelt elszámolás
Működési ideje	Napközben	Éjszaka és napközben
Az elszámolás elve	Bruttó	Bruttó
A kiegyenlítés elve	Bruttó	Nettó

A Magyarországon működő fizetési rendszerek

Kártyatársaságok

A bankkártyás tranzakciók elszámolása a kártyatársaságok (Visa, MasterCard) nemzetközi rendszereiben történik

Posta Elszámoló Központ (PEK)

A postai fizetési módok elszámolása a Posta Elszámoló Központban (PEK) történik.

Értékpapír elszámolási rendszer (KELER)

KELER

A tőkepiaci tranzakciók a KELER által működtetett értékpapír-elszámolási és - kiegyenlítési rendszerben bonyolódnak le, a garantált piacok esetében a **KELER KSZF** mint **központi szerződő fél** közbeiktatásával.

Amennyiben a fizetések és értékpapír-tranzakciók elszámolása és kiegyenlítése elválik egymástól, akkor a kiegyenlítés általában jegybankpénzben, az MNB-nél vezetett számlákon történik az MNB ügyfélszámlavezető rendszerében, vagy a VIBER-ben.

A KELER jellemzői

- A bankokhoz hasonlóan a VIBER és a BKR közvetlen tagja;
- Kezeli a napközbeni jegybanki hitel fedezeteként szolgáló értékpapírokat;
- Lebonyolítja az értékpapír-műveletek értékpapír-oldali elszámolását, a befektetési szolgáltatók esetében a pénzoldalt is teljesíti.
- Ellátja a központi értéktári funkciókat, értékpapír számlavezetési és egyéb szolgáltatásokat nyújt;
- Elszámolóházként a BÉT azonnali, valamint a határidős piacainak is elszámoló házi tevékenységet nyújt. Legnagyobb kockázatát ebben a szerepkörben vállalja fel, hiszen a származékos ügyletek piacán **központi szerződő fél** (central counterparty) szerepet is játszik. Ez azt jelenti, hogy az ügyletbe belépve mindkét partnerrel szemben teljesítő féllé válik, garantálja a teljesítést.
- A KELER a fentiek mellett a tőzsdén kívüli állampapírpiac (OTC piac) számára is elszámolási szolgáltatásokat nyújt.

Az MNB felvigyázói tevékenysége a VIBER, a BKR, a KELER és a KELER KSZF működésére terjed ki.

Nemzetközi fizetési rendszerek

- **LORO számla**

A külföldi bank tulajdonában álló, hazai banknál vezetett bankszámlája

- **NOSTRO számla**

Hazai bank tulajdonában álló, külföldi banknál vezetett bankszámlája.

***TARGET* : Trans–European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfers**

- Fogalma: egy pán-európai valós idejű, bruttó elszámolási rendszer, amely alkalmas a jegybanki műveletek, a belföldi és a tagállamok közötti bankközi ügyletek, valamint a bankok ügyfelei által kezdeményezett nagyobb értékű, sürgős, megbízások euróban történő teljesítésére.
- Európai Központi Bank (EKB) és a nemzeti jegybankok az euró bevezetésére való felkészülés részeként hozták létre a *TARGET fizetési rendszert*.

TARGET

- 15 tagállam nemzeti, valós idejű, bruttó elszámolási rendszeréből (RTGS - Real Time Gross Settlement System = valós idejű, bruttó elszámolási rendszer), az EKB fizetési mechanizmusából, valamint az ezen rendszereket összekötő távközlési (Interlinking) hálózatból áll.
- A TARGET lehetőséget nyújt a valós idejű feldolgozásra, a központi banki pénzben végrehajtott kiegyenlítésre és azonnali véglegesítése. Teljesítési idő: 30 perc
- Nagyobb értékű ügyfélfizetések lebonyolítása

TARGET2

- A korábbi rendszerénél nagyobb mértékben harmonizált, egységes platformon működő, de jogi értelemben továbbra is decentralizált, azaz nemzeti rendszerek együttese. Euró forgalom lebonyolítása, **valós idejű bruttó elszámolási** rendszer.
- Itt a SWIFT mielőtt a kedvezményezett bankja felé továbbítja az üzenetet, fedezetkezelés végett az ECB-be (Európai Központi Bank) beküldi az üzenet kivonatos tartalmát fedezet-ellenőrzésre és ha rendben (fedezett) visszajelzést küld az ECB a SWIFT-nek, a SWIFT csak akkor küldi tovább a tételt a címzett banknak, egyébként visszautasítja.

Nemzetközi fizetési rendszerek

EBA klíring rendszer

EBA: European Banking Association - Euro Banki Társulás

- Több elszámolási rendszert is működtet.
- Kizárólag EU tagállamokban működő hitelintézetek számára nyújt szolgáltatást.

Euro1

A rendszer a nagy európai bankok közötti fizetési forgalom lebonyolítását szolgáló, nettó elszámolással működő rendszer. Átlagos tétel nagyság eléri az 1millió eurót.

Alapvetően T+1 napi tételeket küldenek, de a T (aznapi) napos elszámolású tételeket is kezelik. A SWIFT az üzenet pénzügyi kivonatát az EBA központi banknak elküldi (itt vezetik az egyes bankok előjeles forgalmát) és automatikusan továbbítja a célbanknak a fizetést

Nemzetközi fizetési rendszerek

STEP1

Az Euro1 kiegészítése, a bankok szélesebb köre számára biztosítja *valós idejű, de kis értékű* (maximum 50 ezer EURO) *fizetési szolgáltatásokat*.

STEP2

A kis értékű fizetési műveletek tömeges és olcsó elszámolása érdekében jött létre. A STEP2 rendszerhez a magyarországi bankok túlnyomó többsége közvetett módon csatlakozik. Az **MNB közvetlen tagja a STEP2 rendszernek**, a magyarországi hitelintézetek egy része számára a GIRO Elszámolásforgalmi Zrt. technikai együttműködésével **HUNSTEP2** néven nyújt közvetett csatlakozási lehetőséget, illetve biztosítja minden hazai bankszámla címezhetőségét.

Nemzetközi fizetési rendszerek

SEPA

Single Euro Payments Area - Egységes Euro Pénzforgalmi Tértéség –

Cél: azonos jogi keretek létrehozásával valamint szabványok alkalmazásával és közös infrastruktúra kialakításával növelje a kisösszegű EU-n belüli pénzforgalom hatékonyságát. A **SEPA** révén a fogyasztók készpénz nélküli euro-fizetéseket bonyolíthatnak le az euro-övezet bármely országában tartózkodó kedvezményezett javára. Nettó elszámolási rendszer (nap végén).

Azonos szabványok:

- bankszámla azonosítóként az *IBAN*-szám
- bank azonosítóként a *BIC kód (SWIFT kód)*

A SEPA rendszerű pénzforgalom legfontosabb jellemzői

- A közös valuta - euro
- Az egységes euro-fizetési módok megvalósítása:
  - *SEPA-átutalás* (SEPA Credit Transfer – SCT)
  - SEPA-beszedés (SEPA direct debit scheme – SDD)
  - *SEPA-kártyaművelet* - A kártyabirtokos az egész euro övezetben egy kártyával fizethet (az egyetlen korlátot az jelentheti, ha a kereskedők nem fogadják el az adott kártyatípust);
- Hatékony háttérrendszerek az euro-fizetések feldolgozására
- Egységes technikai szabványok
- Egységes üzleti gyakorlat
- Harmonizált jogi háttér
- Folyamatosan megújuló, ügyfélorientált szolgáltatások

Nemzetközi fizetési rendszerek

SWIFT

Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication

- 1973-ban 15 ország és 239 bank részvételével létrehozták a SWIFT rendszert.
- a nemzetközi fizetési és pénzügyi megbízások legjelentősebb közvetítői csatornájává vált
- Pénzügyi szervek által birtokolt nemzetközi szervezet, amely egy olyan hálózatot üzemeltet, ami lehetővé teszi fizetési és egyéb pénzügyi üzenetek továbbítását pénzügyi intézmények között az egész világra kiterjedően.

SWIFT kód

- A nemzetközi átutalások lebonyolításánál szükség van a kedvezményezett bankjának az ún. SWIFT kódjára (BIC kód). Ez utóbbi kód biztosítja az üzenet pontos továbbítását a kedvezményezett bankjához a nemzetközi forgalomban.
- A SWIFT kódok a nemzetközi átutalási forgalomban az egyes bankokat jelölik, 8 vagy 11 karakter hosszúságú

Magyar bankok SWIFT kódjai

Bank neve	SWIFT (BIC) kód	Bank neve	SWIFT (BIC) kód
Takarékszövetkezeti Bank	TAKB HU HB	UniCredit Bank	BACX HU HB
K&H Bank	OKHB HU HB	Erste	GIBA HU HB
Budapest Bank	BUDA HU HB	OTP	OTPV HU HB
Külkereskedelmi Bank	MKKB HU HB	Raiffeisen Bank	UBRT HU HB
CIB	CIBH HU HB	MNB	MANE HU HB

SWIFT üzenet kategóriák

0. Rendszerüzenetek
1. Ügyfélátutalások, csekkek
2. Bankközi átutalások
3. Bankközi üzletkötés
4. Inkasszó
5. Értékpapírok
6. Nemesfém, szindikált üzletek
7. Akkreditív és garancia
8. Utazási csekkek
9. Pénzügyi értesítők

FIZETÉSI MÓDOK

a) Bankszámlák közötti fizetési módok:

- az átutalás
  - az egyszeri átutalás,
  - terhelési nap feltüntetésével megadott egyszeri átutalás,
  - a rendszeres átutalás,
  - a csoportos átutalás,
  - a hatósági átutalás és az átutalási végzés.
- a beszedés
  - a felhatalmazó levélen alapuló beszedés,
  - a váltóbeszedés,
  - a csekkbeszedés,
  - a csoportos beszedés,
  - a határidős beszedés,
  - az okmányos beszedés
  - végrehajtható okiraton alapuló beszedés.
- a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés (betéti-/hitelkártyával végzett fizetési művelet),
- az okmányos meghitelezés (akkreditív)

b) Bankszámlához kötődő készpénzfizetési módok:

- a készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása;
- a készpénzbefizetés bankszámlára
  - bankfiókban,
  - postahelynél,
  - bankjegykiadó automatánál (ATM),
  - POS terminál használatával.
- a készpénzkifizetés bankszámláról
  - bankfiókban,
  - postahelynél,
  - postai úton kifizetési utalvánnyal,
  - bankjegykiadó automatánál (ATM),
  - POS terminál használatával.

Átutalások

- Az átutalás az Ügyfél által meghatározottak szerint lehet forintban vagy a Bank által jegyzett devizában teljesített, továbbá bankon belüli, vagy bankon kívüli.
- A bankon kívüli átutalások a belföldön forintban végzett fizetési művelet esetében az éjszakai elszámolású giro (IG1) és napközbeni többszöri elszámolás (IG2) vagy a Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszer (VIBER) közreműködésével zajlanak.
- VIBER átutalások esetében a tételek indítására abban az esetben van lehetőség, ha a bankszámla terhelésének időpontjában a megbízás teljes fedezete rendelkezésre áll a számlán, továbbá az átutalandó összegén felül a felszámítandó díj (melynek mértékét a mindenkor aktuális Hirdetmény tartalmazza) fedezete is biztosított.

Beszédések

- A beszédések teljesítése minden esetben az IG1 (éjszakai elszámolás) rendszerben történik.

Csoportos beszédés

- A csoportos beszédés keretében a kedvezményezett (szolgáltató) - ügyfelei felhatalmazása alapján a forintban vezetett bankszámla terhére, azonos jogcímű, különböző fizető felek bankszámlái/fizetési számlái terhére szóló, terhelési nappal ellátott beszédési megbízásokat kötegelve, csoportos formában nyújtja be, a megjelölt terhelési napot legalább öt munkanappal megelőzően.
- Számlatulajdonos felhatalmazza a Bankot, hogy a megbízásban szereplő szolgáltató által közölt díjakkal a bankszámláját rendszeresen megterhelje. A Számlatulajdonos a csoportos beszédési megbízás teljesítésére felső teljesítési értékhatárt (limitet) jelölhet meg. A limitben meghatározott összeg felett a Bank a megbízást akkor sem teljesíti, ha a számlán a megfelelő fedezet rendelkezésre áll. A visszautasított megbízás miatti fizetési kötelezettséget a Számlatulajdonosnak kell a szolgáltató felé rendezni.

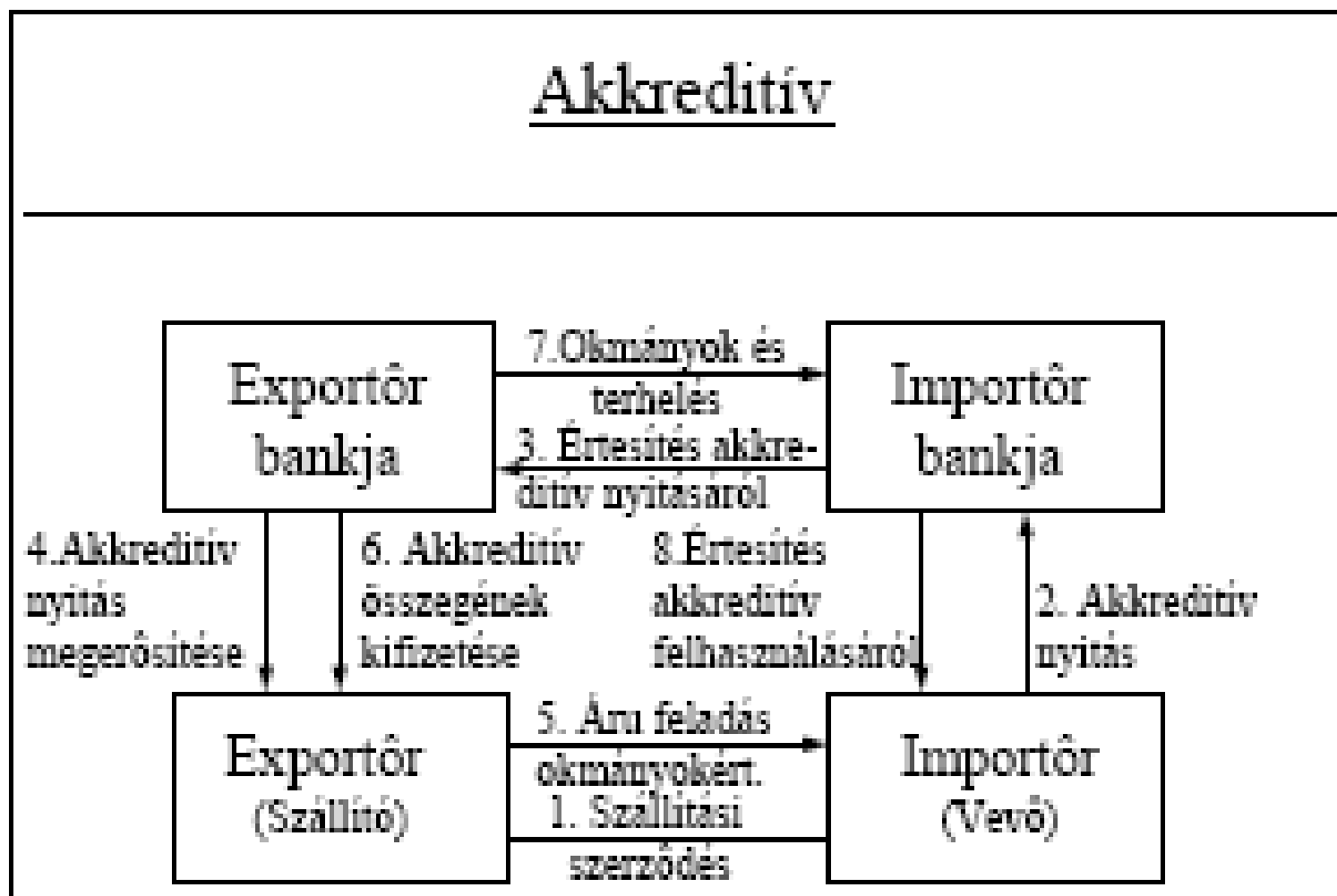
Váltóbeszedés és csekkbeszedés

- A Bank a váltóbeszedés, valamint a csekkbeszedés miatt az Ügyfél számlája terhére beérkezett beszedési megbízást akkor fogadja be teljesítésre, ha a fizetési megbízáshoz csatolt váltó, illetve csekk eredeti példányát az Ügyfél szabályosan kitöltötte és aláírta. A váltón a fizetésre kötelezett aláírását is vizsgálja. Lakossági Ügyfél esetén ez a Számlatulajdonos nevének aláírását jelenti a Banknál bejelentett módon, *jogi személy, vagy egyéb szervezet esetében képviseleti módon történő* aláírást jelent, melynek egyben a bankszámla feletti rendelkezés tekintetében bejelentett aláírásmintával is meg kell egyeznie.

Okmányos meghitelezés (akkreditív)

- Az okmányos meghitelezéssel a Bank az alapügyletben kötelezett Ügyfele megbízása alapján saját nevében arra vállal kötelezettséget, hogy ha a kedvezményezett meghatározott határidőn belül a meghatározott okmányokat hozzá benyújtja - illetve az okmányos meghitelezésben előírt egyéb feltételeket teljesíti -, akkor az okmányos meghitelezésben meghatározott összeget (az okmányok megfelelősége esetén) részére megfizeti.

Az akkreditív folyamata

A készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása

- A Számlatulajdonos készpénzfizetésre szóló csekket forintban abban az esetben bocsáthat ki, ha arra vonatkozóan a Bankkal csekkszerződést kötött.
- A Bank a csekkbirtokos Ügyféltől az elszámolásra szóló csekket a csekken feltüntetett bankszámlán lévő fedezet erejéig váltja be, illetve fogadja el beszedésre

Készpénzbefizetés bankszámlára

- Az Bank a bankszámlára történő készpénzbefizetést bankfiókban befizetési lappal (forint/valuta), készpénzátutalási megbízással (forint), vagy bemondással, a pénztárbizonylat aláírásával (forint/valuta) biztosítja Ügyfelei számára. A nyomtatvány, illetve a pénztárbizonylat tartalmazza a kedvezményezett számlatulajdonos nevét, és pénzforgalmi jelzőszámát.
- Forint készpénzbefizetés végezhető bankkártyával a Bank által belföldön üzemeltetett bankjegykiadó automatáknál (ATM), illetve a bankfiókokban, és postahelyeken elhelyezett POS terminálok használatával

Készpénzkifizetés bankszámláról

- Készpénzkifizetés bankszámláról a Bank bankfiókjaiban a vállalkozói és az önkormányzati üzletágba tartozó Ügyfelek bankszámláiról készpénzfelvételi utalvánnyal (forint), vagy készpénzfelvételi lappal (forint/valuta) történhet. Lakossági Ügyfelek számára a készpénzkifizetés az azonosítást követően -mely bankkártyával is történhet - pénztárbizonylat aláírásával (forint/valuta), ún. bemondásra is biztosított.
- A Bank a betéti- illetve a hitelkártyával rendelkező Ügyfelei számára a fentieken túl biztosítja a bankjegykiadó automatáknál történő készpénzfelvételt (belföldön forintban, illetve euróban, külföldön az adott ország devizanemében).

Készpénzkifizetés postai úton kifizetési utalvánnyal

- A Számlatulajdonos rendelkezhet a banknál arról, hogy bankszámlája terhére a címzett(ek) részére meghatározott összeg postai úton kerüljön kifizetésre.
- A Posta a kifizetési utalvány alapján történő fizetésre szóló megbízást vagy a Bank valamely egységétől, vagy közvetlenül a Számlatulajdonostól veszi át papíralapú vagy számítógépes adathordozón

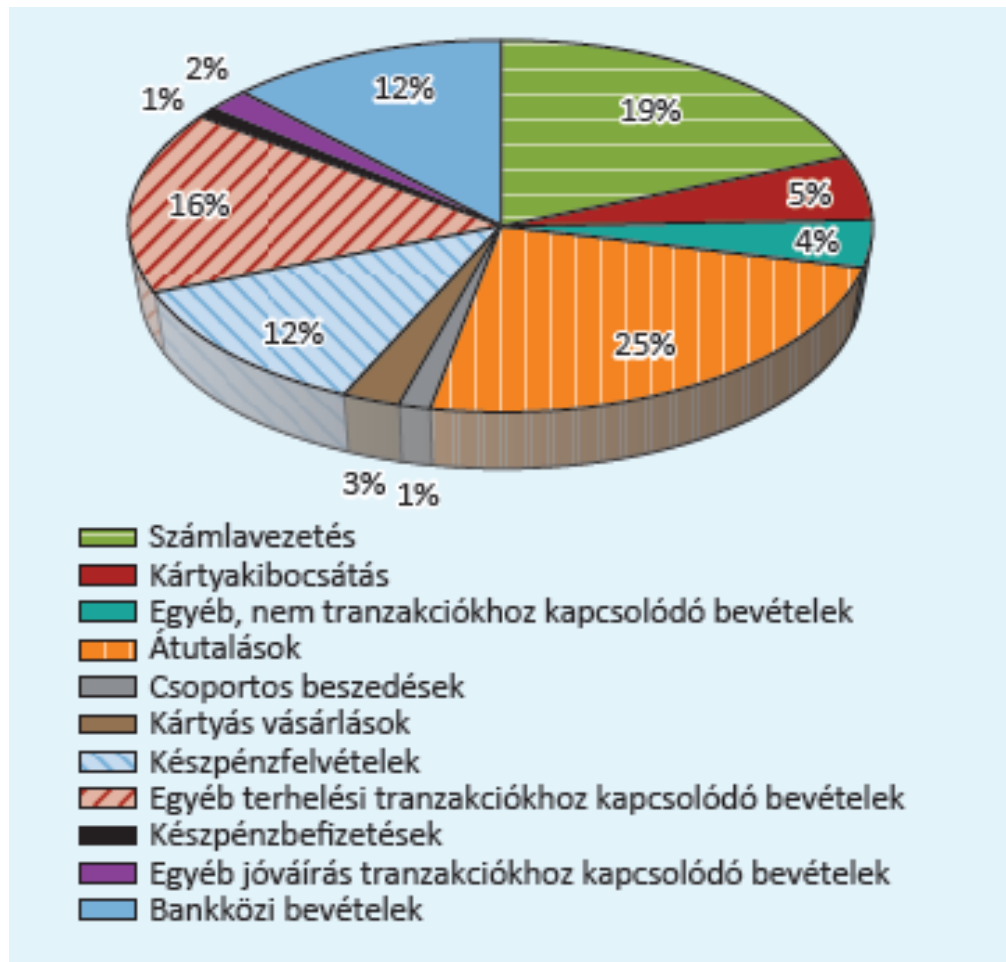
Az elektronikus fizetési eszközök használata Magyarországon és az Európai Unióban

Mutató	Számítás	Magyarország				EU
		2012	2013	2014	2015	2014
Átutalások	Átutalások éves összege / GDP	13,6	13,6	14,4	14,8	17
Vásárlások elektronikus fizetése	Bankkártyás és egyéb elektronikus fizetett vásárlások éves összege / Éves lakossági fogyasztás	11,8%	13%	14,9%	17,5%	30,4%
Közüzemi és egyéb szolgáltatások számláinak elektronikus fizetése	Csoportos beszedések és egyéb elektronikus számlafizetések becsült éves összege / Számlafizetések becsült éves összege	23,5%	24,3%	25,4%	33,6%	70%

Forrás: MNB

Pénzforgalmi bevételek megoszlása bevétel típusonként (2017)

(Forrás: MNB)

Nemzetközi fizetések

- A fizetések teljesítése és elszámolása az alábbi kommunikációs csatornák, illetve fizetési és elszámoló rendszerek igénybe vételével történik a S.W.I.F.T. (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication - Nemzetközi Bankközi Pénzügyi Telekommunikációs Társaság*) hálózatán lebonyolított kommunikáció útján:
  1. levelezőbankokon keresztül,
  2. a SEPA-ban (*Single Euro Payments Area – Egységes Euró Fizetési Övezet* (kizárólag euróban),
  3. a TARGET (A TARGET az euroövezet valósidejű bruttó elszámolási rendszere) elszámoló-, illetve klíringrendszereken,
  4. a belföldi forint fizetési rendszerben (VIBER),

- Az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagállamai viszonylatában, illetve a SEPA-ban lebonyolítandó fizetési műveletek teljesítéséhez kötelező a kedvezményezett nemzetközi bankszámlaszámának (IBAN-jának) és a kedvezményezett bankja BIC-jének (SWIFT azonosítójának) megadása. A kedvezményezett nemzetközi bankszámla számát nem tartalmazó megbízást a Bank jogosult visszautasítani.

Bankkártya üzletág

Bankkártya fogalmak

Bankkártya

- A kibocsátó által a kártyabirtokos rendelkezésére bocsátott, általában plasztiklap formájú fizetési eszköz, amelyet a kártyabirtokos áruk és szolgáltatások ellenértékének számlapénzzel illetve hitelből történő kifizetésére, készpénz felvételére és befizetésére, illetve egyéb műveletekre (pl: átutalás, egyenleglekérdezés) használhat azokon az ATM- és POS-berendezéseken, amelyeken szerepel a kártyán látható védjegy .
- Vannak olyan bankkártyák, amelyeket a bankok nem banki intézményekkel együtt bocsátanak ki; ilyenek az ikermárkás, más néven társmárkás (**co-branded**) kártyák és **a szponzor-** (affinity) kártyák
- Azok a kártyák, amelyek kibocsátásában egyáltalán nem vesz részt pénzügyi intézmény, nem tekinthetők bankkártyának, ezek **kereskedői kártya** néven váltak ismertté. Ilyenek például az üzemanyag-társaságok, áruházláncok által kibocsátott kártyák

A bankkártya üzletág kialakulása

- Az 1910-es években bocsátották ki az első bankkártyát az Egyesült Államokban.
- 1988: A hazai kibocsátású bankkártyák megjelenésének ideje – Magyar Külkereskedelmi Bank: devizakártya
- 1989: Megjelenik hazánkban az első olyan bankkártya, amely mögött forintszámla áll.

Kártyatípusok 1

Előre fizetett kártya (prepaid kártya):

Olyan kártya, amely a kártyabirtokos által – a kártyát kibocsátó részére – előre kifizetett összeg erejéig használható, legfőképp vásárlásra, illetve egyes konstrukcióknál készpénz felvételére is. A kártya birtokosa által előre kifizetett összeget vagy a kártya, vagy a mögötte álló számla tárolja. Az előre fizetett érték felhasználása után egyes kártyák újratölthetők, másokat el lehet dobni. Egy speciális előre fizetett kártya az elektronikus pénztárca.

Betéti kártya (debit kártya):

Ez a kártya bankszámlához kapcsolódik. A kártya birtokosa a bankszámláján lévő összeg erejéig vehet fel készpénzt, vásárolhat, töltheti fel előre fizetett kártyáját (pl. mobiltelefon-kártyáját) vagy indíthat átutalást. A bank minden egyes művelet ellenértékével automatikusan megterheli a kártyabirtokos számláját. Kapcsolódhat a számlához folyószámlahitel is, amely megemeli a felhasználható összeget.

Kártyatípusok 2

Hitelkártya (credit kártya):

- Ez a kártya a bank és a kártyabirtokos közötti szerződésben meghatározott mértékű hitelkerethez kapcsolódik, amelyet egy hitelszámlán tartanak nyilván. Amikor a kártyabirtokos használja a kártyáját, maximum a hitelkeret erejéig kölcsönt kap a banktól. A bank meghatározott időközönként, általában havonta, küld számlakivonatot a kártyabirtokosnak, amelyen feltünteti a kártyával végzett műveleteket és az igénybe vett hitel összegét. A kártyabirtokos dönti el, hogy tartozását teljes egészében visszafizeti a számlakivonaton feltüntetett határidőn belül, vagy annak csak egy részét. A részfizetés általában csak akkor engedélyezett, ha tartozása meghatározott százalékát kifizeti a kártyabirtokos. Ennek minimális mértékét (általában 5-10%) a szerződés rögzíti, pontos összegét a számlakivonat tartalmazza. Amennyiben a kártyabirtokos a teljes tartozását visszafizeti a számlakivonaton feltüntetett fizetési határidőig, a kártyához kamatmentes hitelperiódus járul, részfizetés esetén ezt nem minden bank biztosítja a visszafizetett hányadra.

Terhelési kártya (charge kártya vagy delayed debit kártya):

Abban különbözik a hitelkártyától, hogy a kártyabirtokos a számlakivonatban meghatározott határidőig tartozása teljes összegét köteles kiegyenlíteni. A kibocsátó nem feltétlenül korlátozza a hitelkeretet, azaz nem állapítják meg az igénybe vehető összeg felső határát. A terhelési kártyákhoz kamatmentes hitelperiódus járul.

Célcsoport

Lakossági kártya: (95%)

Magáncélú használatra, a kártyabirtokos ügyfél számlájához vagy a részére nyújtott hitelkerethez kapcsolódóan kibocsátott kártya

Business (üzleti) kártya: (5%)

A vállalkozás vezetői és alkalmazottai részére kibocsátott, a hivatalos költségek fedezésére használt kártya. Általában a vállalkozás a számlatulajdonos és a vezető vagy az alkalmazott a kártyabirtokos.

Egyéb célkártyák

Iker-márkás (co-branded) kártya:

Bank és egy másik profitorientált szervezet (kereskedő, szolgáltató, biztosító stb.) által közösen kibocsátott kártya, amelyhez mindkét partner további, járulékos szolgáltatásokat nyújt a programhoz csatlakozó (co-branded kártyát igénylő ügyfelek számára, pl. a bankkártya törzsvásárlói kártya céljaira is szolgál (vagyis vásárlási vagy egyéb kedvezmények kapcsolódhatnak hozzá) a kibocsátásban részt vevő kereskedő üzleteiben. Társ-márkás kártya néven is ismert.

Szponzor (affinity) kártya:

Olyan iker-márkás kártya, amelyet egy bank és egy nonprofit szervezet (pl. jótékonyági intézmény, sportegyesület) közösen bocsát ki; a lebonyolított forgalomnak, vagy a kártya díjának egy meghatározott százaléka támogatásként a nonprofit szervezethez kerül. Pártoló kártya néven is ismert.

Fizikai jellemzők

Dombornyomott kártya:

A dombornyomott kártyák mind elektronikusan (ATM- és POS-berendezéseknél), mind kézi nyomtatóval (imprinter) használhatók; telefonon, postai úton vagy interneten keresztül is lehet velük árut vagy szolgáltatást rendelni; például szállodai szobát foglalni, autót kölcsönözni. A dombornyomott kártya megjelenését illetően abban különbözik a gravírozott kártyától, hogy a rajta szereplő karakterek a kártya síkjából kiemelkednek. Ilyen például a MasterCard Standard, Business, Arany és Platina, a VISA Classic, Gold és a Business kártyák többsége.

Gravírozott vagy elektronikus kártyák:

Ezek a kártyák kizárólag elektronikus környezetben használhatók, azaz ATM- és POS-berendezéseknél (kézi nyomtatóval nem!). Ilyenek például a Maestro, a VISA Electron, a MasterCard Electronic kártyák.

Az adattárolás módja

Mágnescsíkos kártya:

A kártyára és a kártyabirtokosra vonatkozó adatokat a kártya hátlapján elhelyezett mágnescsík tárolja, kódolt formában.

Chipkártya:

Integrált áramkörös kártya, mikroprocesszoros kártya, smartkártya néven is ismert. A kártyára és a kártyabirtokosra vonatkozó adatokat a kártya előlapjába beépített chip tárolja, amely jóval biztonságosabb, mint a mágnescsík, és a mai ismeretek szerint a kártyahamisítások megakadályozásának leghatékonyabb eszköze. A chip tárolókapacitása meghaladja a mágnescsíkéét, ezért egyéb funkciók is telepíthetők rá, például bónuszpontok nyilvántartása, elektronikus aláírás (ez utóbbi alkalmazások teljesen elkülönülnek a kártyás fizetési funkciótól).

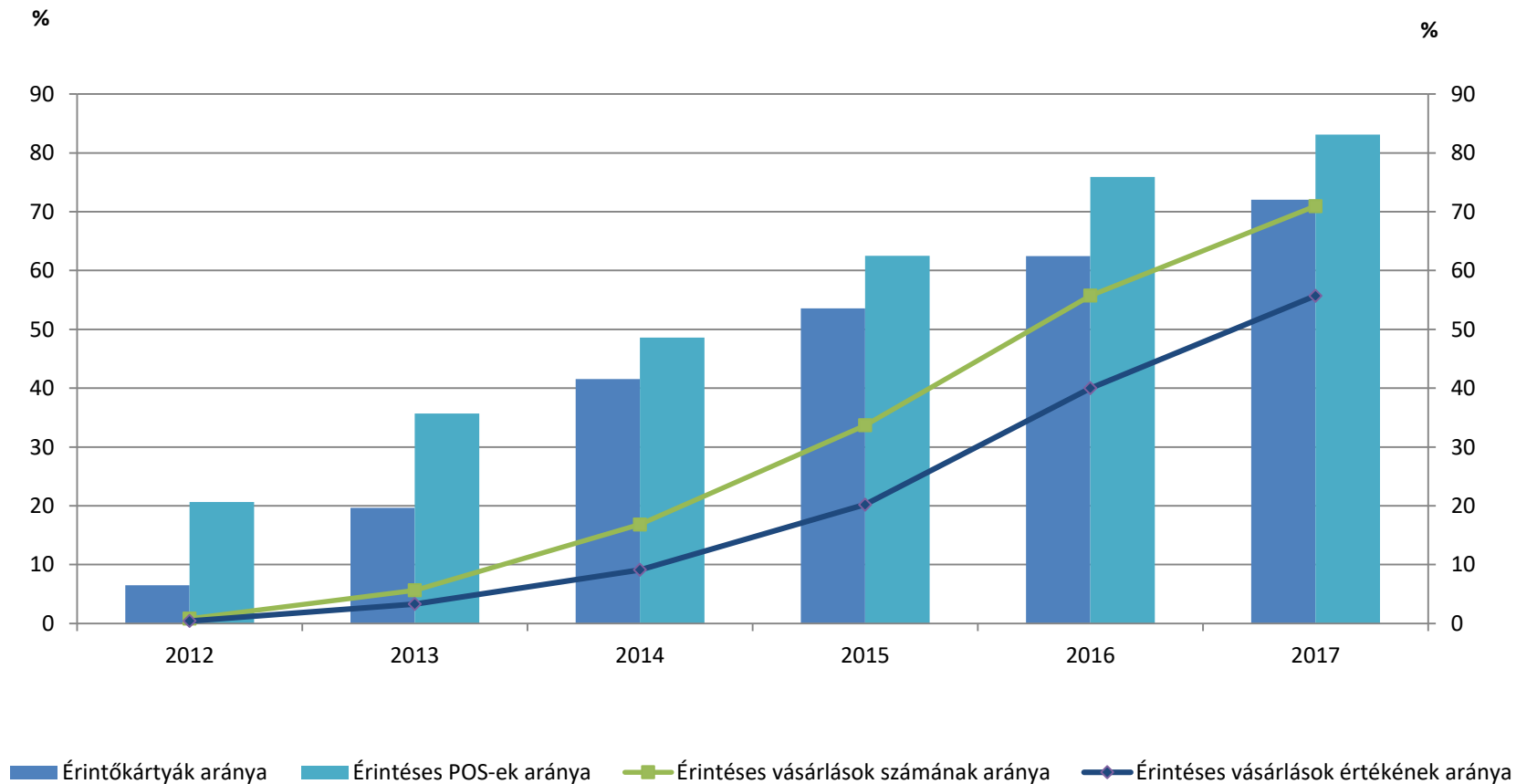

PayPass (payWave)– Fizess és menj

- A PayPass a MasterCard érintés nélküli fizetési megoldása. A megoldás alapját a Near Field Communication (NFC) technológia képezi, amely lehetővé teszi a vezeték nélküli adatátvitelt.
- A PayPass bankkártyába épített antenna - a kártyaleolvasó terminál néhány centiméteres hatókörébe helyezve - a tranzakció indítása után másodpercek töredéke alatt kapcsolódik az elfogadóeszközhöz, amely az azonosítást követően feldolgozza a tranzakciót.
- A PayPass funkcióval ellátott bankkártya tökéletes fizetési alternatíva azokon a fizetőhelyeken is, ahol eddig inkább a készpénzes fizetés volt a megszokott (pl. gyorséttermekben, kávézókban, mozikban, újságárusoknál, fesztiválokon). 5000 Ft alatti vásárlások esetén nem szükséges a PIN kód megadása.
- A payWave a Visa érintés nélküli fizetési megoldása = PayPass

Érintőkártyás fizetések alakulása

Forrás: MNB

Magyarországon működő kártyatársaságok

- A **MasterCard** International nemzetközi kártyatársaság valamely védjegyével ellátott kártyák: MasterCard standard /arany /platina /business, MasterCard Electronic, Cirrus, Maestro.

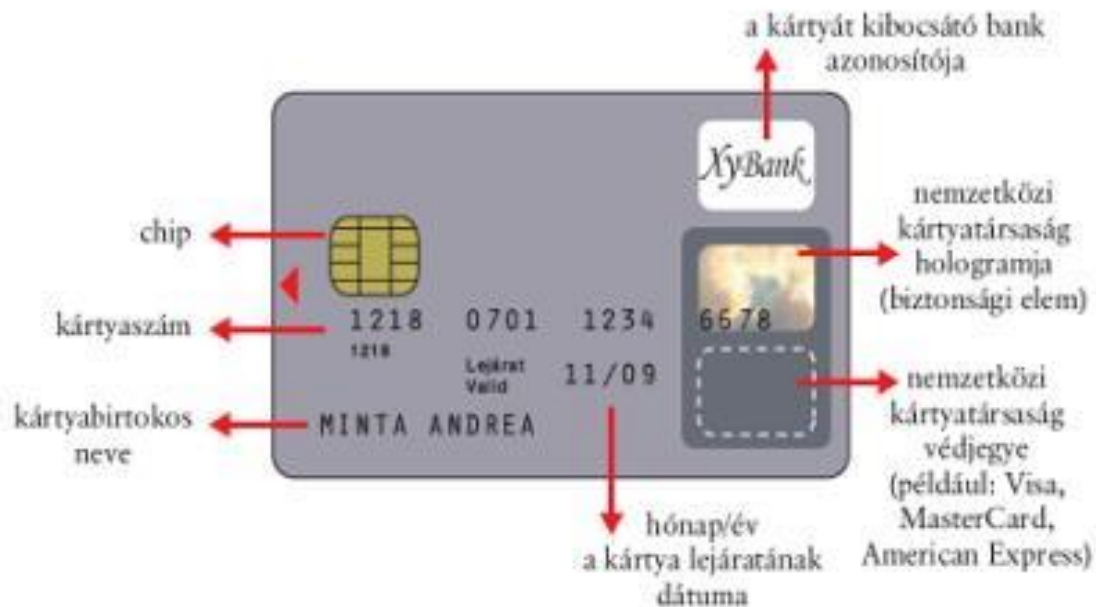
- A **VISA** International nemzetközi kártyatársaság valamely védjegyével ellátott kártyák: VISA Classic /Gold, VISA Electron, VISA Business, V-Pay
- **American Express** kártyák: Blue, Green, Gold. (2018.01.31-ig kivezetésre kerül a Magyarországi kibocsátása (OTP))
- **Diners Club** kártyák.
- Nemzetközi védjegy nélküli, a kibocsátó bank **saját védjegyével** ellátott kártyák.
- **JCB kártya**: ezt a kártyát hazánkban nem bocsátják ki, de külföldi kártyával lehet vásárolni hazai elfogadóhelyeken

A bankkártya tulajdonosa

- A bankkártya a **kibocsátó tulajdona**, amelynek használati jogát a kártyabirtokosi szerződésben rögzített feltételekkel átruházza a kártyabirtokosra. A kibocsátó neve és telefonszáma, amelyet probléma esetén hívni lehet, mindig szerepel a kártya hátlapján

Bankkártya előlapja

ELŐLAP

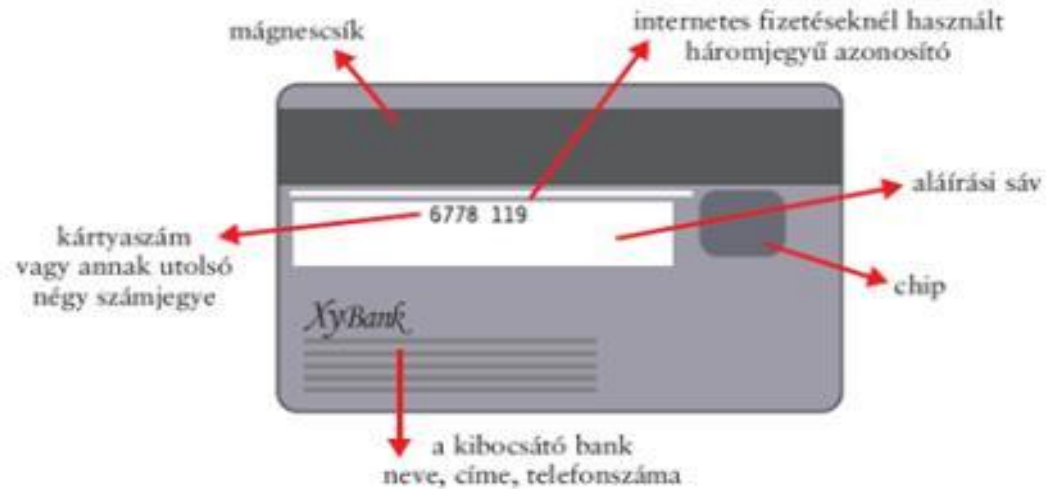

Információk az előlapon

- A kibocsátó megnevezése
- Nemzetközi logo (védjegy)
- Hologram
- A kártya lejáratának dátuma
- A kártya száma
- A kártyabirtokos neve

Bankkártya hátlapja

HÁTLAP

Információk a hátlapon:

- Mágnescsík
- A kártyabirtokos aláírása
- A kibocsátó bank neve és elérhetősége

A kártyabirtokost terhelő díjak

- fő- és társkártya éves díja,
- **pótkártya** díja,
- letiltási díj,
- sürgősségi kártyacsere díja,
- cserekártya kézbesítési díja,
- készpénzfelvételi díj,
- egyenleglekérdezés díja,
- mobiltelefon-feltöltés díja,
- PIN-kód cseréjének a díja,
- átutalás díja,
- vásárlási limit módosításának a díja,
- reklamációval összefüggő költségek,
- hitelkártyákhoz kapcsolódó kamat,
- hitelkeret-túllépési díj,
- hitel visszafizetéséhez kapcsolódó késedelmi díj,
- fedezethiány miatt meghiúsult készpénzfelvétel díja.

Bankkártyás fizetés folyamata 1

1. a bankkártyás fizetési műveletnek előfeltétele, hogy kártyát kibocsátó bank egy bankkártyát bocsásson ügyfele rendelkezésére, amely egy kereskedői Pos-terminálon keresztül elindítja a fizetés folyamatát
2. a bankkártya és a Pos-terminál kapcsolatba lép egymással (vagy áthúzzák a terminálon a kártyát, vagy csak közelítenek vele a terminálhoz);
3. a kártyaművelet elfogadón keresztüli engedélyezését, valamint a tranzakció kártyabirtokos által történő jóváhagyását követően a művelet adatai továbbításra kerülnek a kereskedő bankja (elfogadó bank) felé;
4. az elfogadó bank a művelet adatait továbbítja az elszámolási rendszerbe (általában a kártyatársasághoz), amely kiszámítja a bankközi nettó pozíciókat,

Bankkártyás fizetés folyamata 2

5. Az elfogadó bank továbbítja azt a kiegyenlítő bankhoz (ez a tranzakció időpontjához képest akár napokkal később is megtörténhet, tehát a kiegyenlítés nem kötődik valós időben a tranzakciókhoz). a kiegyenlítő bank az elszámolási rendszerben részt vevő bankok számláin átvezeti a pozíciókat oly módon, hogy
6. megterheli a kártyát kibocsátó bank számláját annak nettó tartozása összegével; a kibocsátó bank pedig saját kártyabirtokos ügyfele számláját a fizetés összegével,
7. jóváírja az elfogadó bank számláján annak nettó követelését; az elfogadó bank pedig saját kereskedő ügyfele számláján a kártyabirtokos által megvásárolt áru ellenértékét (ez utóbbi megtörténhet a jóváírás elfogadó bankhoz történő beérkezését megelőzően is)

Internetes fizetés biztonsági kérdései

Ellenőrzés 1

a.) a kártyabirtokos ellenőrzése

- Ha a kártya jelen van a fizetés során: PIN kód, aláírás
- Ha a kártya nincs jelen (internetes fizetés): biztonsági kód (kártya hátoldalán)
  - **CVV2** (Card Verification Value) Visa esetében vagy
  - **CVC2** (Card Verification Code) MasterCard esetében vagy
  - **CSC** (Card Cecurity Code)

A CVV2, vagy CVC2 vagy CSC kódok 2 illetve 3 számjegyűek, a kártya hátlapjára nyomtatott számok. Ezek a számok a mágnes csíkon nem szerepelnek, általában az aláírásra rendelkezésre álló rész utáni kis négyzetben találhatóak.

Ellenőrzés 2

b.) Kártya azonosítása

- A bankkártya első oldalán található **PAN szám** (Primary Account Number) alapján
- A kártyaszám előtagja (prefix) meghatározza a kártyahálózatot, amelyikhez tartozik. (pl. VISA kártya esetén 4-es; MasterCard kártya esetén 55, 51)
- A PAN szám általában 16 jegyű. Utolsó négy számjegye ellenőrző szám.

Ellenőrzés 3

c.) Fedezet ellenőrzése

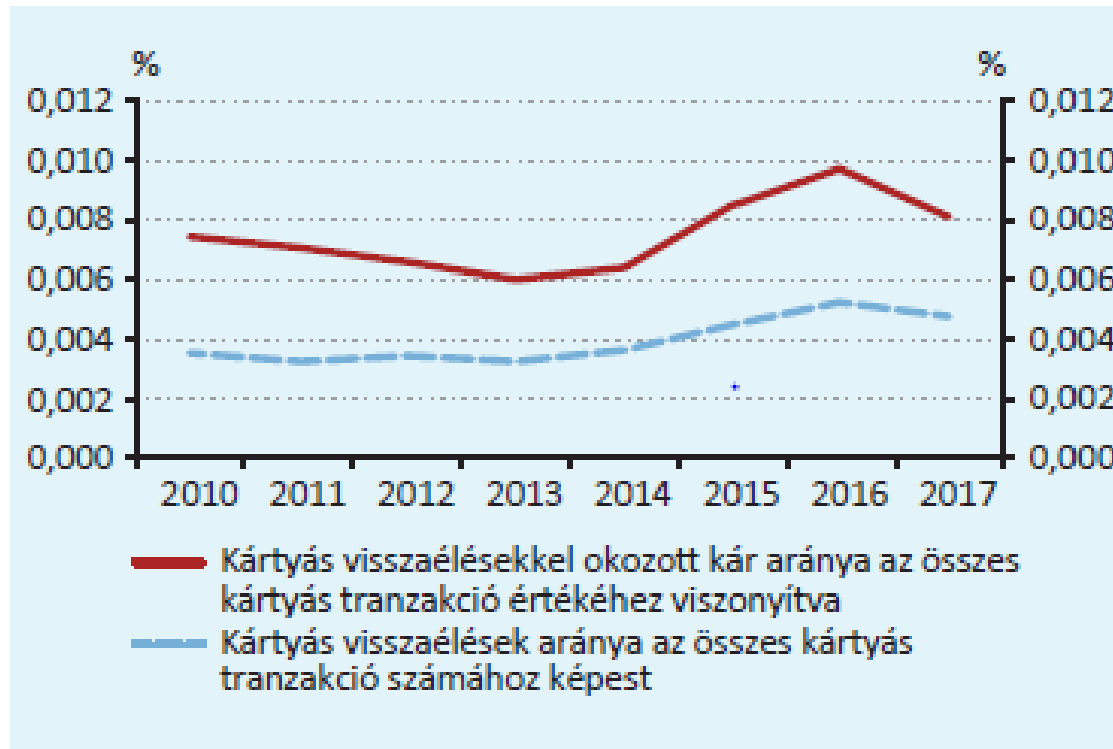
- 1.) **Tranzakciós limit:** a kibocsátó bank számára az elfogadó bank állapít meg. A fizetésnek azt a maximális összeghatárát jelenti, mely alatt további felhasználási limit vizsgálat nélkül engedélyezi az elfogadó bank a tranzakciót amennyiben az adott kártya nincs letiltva.. A tranzakciós limit a kibocsátó és az elfogadó bank által meghatározott limit.
- 2.) **Felhasználási limit:** a kibocsátó bank határoz meg a kártyát igénybevevő számára.
  - napi készpénzfelvételi limit,
  - kártyás vásárlási limitEzt a kibocsátó és a kártya birtokosa a bankkártya szerződésben rögzítik.

Kártyacsalások

Leggyakoribb módszerek:

- **A kártyát kibocsátó bank nevében felhívják az ügyfeleket és kártyaadataikat (kártyaszám, esetleg PIN kód), vagy internetbank hozzáférésük adatait kérik el.**
- **Egy nem létező, de hihető kártyának az adatait hozzák létre mesterségesen.** Ha ezeket a generált számokat és a mellé költött, de hihető adatokat az interneten kis összegű fizetésekhez felhasználják – általában 5 USD vagy 10 euró alatt -, akkor a rendszer az autorizálást csak negatív lista alapján végzi el. Ez csak azt vizsgálja, hogy szerepel-e a kártyaszám a letiltott számok között. Ha nem, akkor engedélyezi a cég a szolgáltatást, a banktól pedig lehívja az összeget.

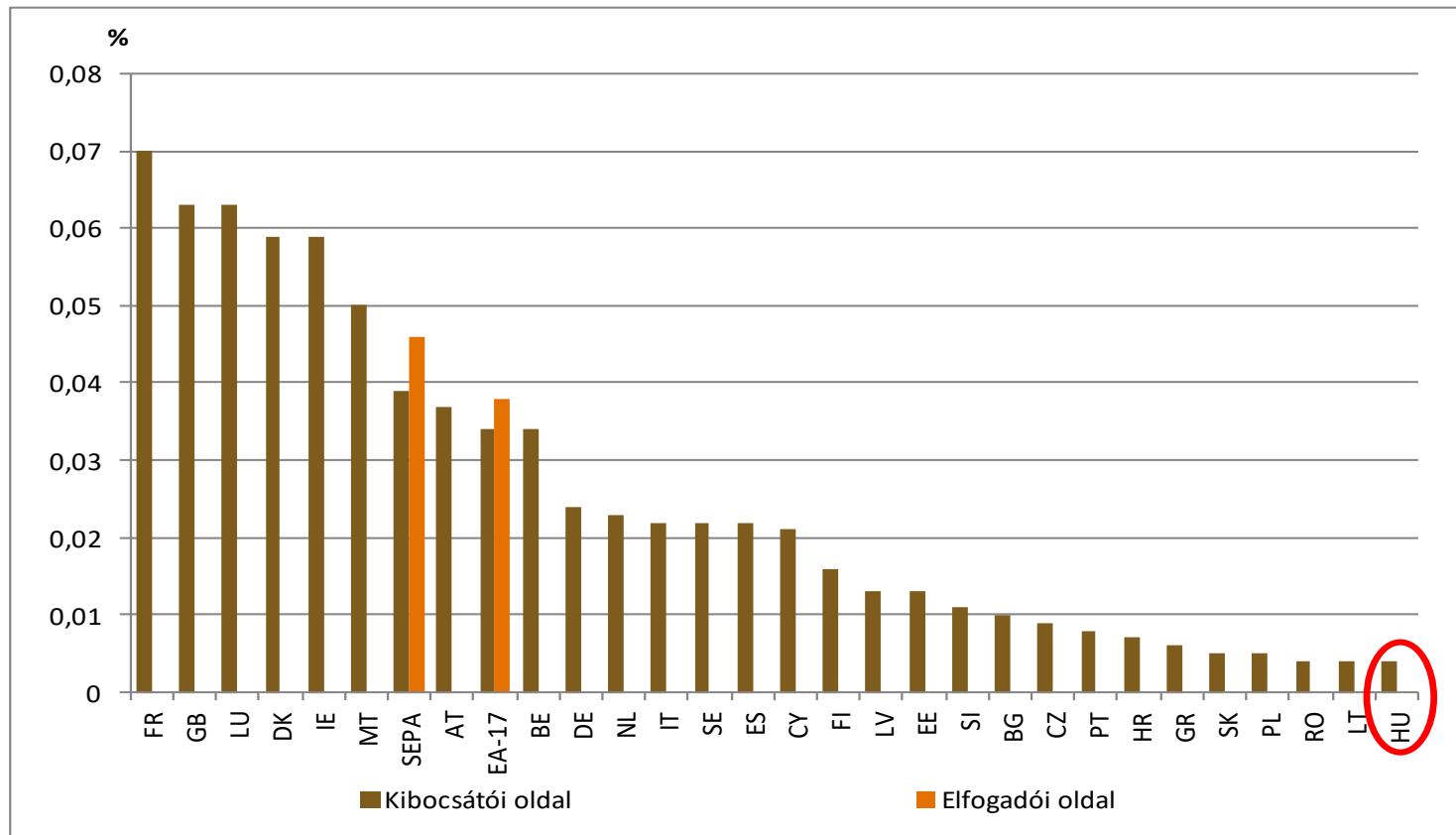
Kártyával való visszaélések aránya alacsony (Forrás: MNB)

Klónozás

- **Bankkártyák klónozása:** az egyszer már létező bankkártyát valamilyen eljárással megtöbbszörözik, és az eredeti valamint a klónozott kártya egyszerre létezik és használható. Erre a kártya használatra úgy is sor kerülhet, hogy fizikailag nem létezik a második kártya, de az adatai rendelkezésre állnak. A klónozásos kártyacsalásnál különösen fontos ellenszer a mobilbank szolgáltatás, amikor minden kártya tranzakcióról SMS érkezik a kártya birtokosnak

Fizetési kártyákkal elkövetett visszaélések aránya (a teljes fizetési kártya forgalom arányában) 2013

Vállalati számlavezetés alapelvei

1. Keretszerződés

- A pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla (bankszámla) megnyitását is. A bankszámla fizetési műveletek teljesítésére szolgál.
- Keretszerződés az alábbi dokumentumok összessége:
  - Üzletszabályzat
  - Általános Szerződési Feltételek
  - Hirdetmény
  - Szerződés

Vállalati számlával kapcsolatban az alábbi jogok gyakorolhatók:

Számlatulajdonos **képviselője** (cégjegyző) által:

- Számlavezetéshez kapcsolódó jognyilatkozat megtétele (pl. szerződés, megszüntetés, stb.)
- Számlafeletti rendelkező(k) bejelentése, módosítása, törlése
- Számla törzsadat (levelezési cím, telefonszám, mobilszám adatok, számlacsomag) módosítás
- Számla blokkolás,
- Számlainformáció kérés

Bankszámla feletti **rendelkező** által:

- Pénzforgalmi megbízások megadása
- Számla blokkolás,
- Számlainformáció kérés

Számla feletti rendelkezők bejelentése

- A számla feletti rendelkezésre jogosultak aláírás mintáját a gazdasági társaság (egyéb szervezet) Számlatulajdonos képviselőjének kell írásban bejelentenie a Bankhoz.
- Ha a számlatulajdonosnak több képviselője van, a bank bármely képviselő - képviselet módjának megfelelő - bejelentését érvényesnek fogadja el. Amennyiben a létesítő iratban kizárólagosan nevesítettek a banki bejelentésre képviselő(ke)t, a Bank csak ezen képviselő(k) - képviselet módjának megfelelő - bejelentését fogadja el érvényesnek.
- Számlafeletti rendelkezővel összefüggő ügyfél átvilágítási feladatokat a Pénzmosás és a terrorizmus finanszírozás megelőzése és megakadályozása c. tv. előírásai szerint kell elvégezni.
- Amennyiben a Számlatulajdonos a számla feletti rendelkezés során bélyegzőt kíván alkalmazni, az alkalmazható bélyegző nyomatát is be kell jelentenie.

Aláírásminta megadása aláírás bejelentő kartonon

- Az aláírás bejelentő karton számlatulajdonosra vonatkozó adatait hiánytalanul, géppel (írógép/számítógép) vagy nyomtatott nagybetűkkel, jól olvashatóan kell kitölteni.
- Írásbeli rendelkezésre bejelentett bankszámla feletti rendelkezőnek meg kell adnia az aláírás mintáját (családi név elegendő, szignó nem fogadható el).
- Az aláírás minta megadása (számla feletti rendelkezésre bejelentett személyek aláírás bejelentő kartonon tett aláírása) kizárólag bankfiókban, banki dolgozó jelenlétében történhet.

Megbízás adása, kezelése

Feldolgozás, teljesítés

- A fizetési megbízást a bank az érkezés sorrendjében, a számlavezető rendszer nyilvántartása szerint, a számlán lévő fedezet erejéig (folyószámlahitel esetén a hitelkeret is beleértendő) dolgozza fel és teljesíti.
- Az előre beadott értéknapos megbízásokat a bank a megadott értéknapon érkező és esedékes rendelkezés előtt érkezettnek tekinti és ennek megfelelően kezeli.

Fedezetlenség esetén

- A hatósági átutalási megbízásra, az átutalási végzésre és a felhatalmazó levél alapján benyújtott beszedési megbízásra a számlán rendelkezésre álló részfedezet erejéig **részfizetés** teljesül,
- a többi fizetési megbízás esetén - fedezet hiányában az ok feltüntetésével - vissza kell juttatni a megbízást a benyújtónak
- a fedezet biztosításáig – legfeljebb 35 napig – a bank függőben tartja (sorba állítja) az alábbi megbízásokat:
  - hatósági átutalási megbízás és átutalási végzés
  - felhatalmazó levél alapján benyújtott beszedési megbízás (amennyiben a felhatalmazó levél ilyen feltételt tartalmaz)
- a fedezetlen banki kamat és díjtartozásokat időkorlát nélkül, a teljesítésig sorba állítja a Bank. Részösszeg rendelkezésre állásakor automatikus résztörlesztés történik az ügyfél azon számláján, melyen a kamat- és díjtartozás sorban áll.

A számlatulajdonos/rendelkező rendelkezése és a megbízások érkezési sorrendjére tekintet nélkül hajtja végre a Bank az alábbiakat (**sorkezelés**):

1. a Bank téves bejegyzéseinek helyesbítését
2. hatósági átutalási megbízást és átutalási végzést
3. számlavezetéssel összefüggő fedezetlen banki díj-, kamat-, késedelmi kamat tartozásokat

Bankszámlakivonat

Bankszámlakivonat készítés

- A **bankszámlán történt terhelésről és jóváírásról írásban** bankszámlakivonattal értesítendő a számlatulajdonos, melyen szerepel a megbízások valamennyi adata, dátuma, a nyitó és záró egyenleg, a terhelési és jóváírási forgalom összege, valamint a kivonat sorszáma (a kivonat sorszámozás évente újra kezdődik). A kinyomtatott bankszámlakivonat a megadott levelezési címre/címekre kerül továbbításra

Bankszámlakivonat-minta

http://www.cib.hu/system/filesserver?file=/Sajtoszoba/Kivonat_minta_090710_2.pdf&type=related

Információadás

- Magyarországon nyilvántartásba vett és/vagy magyar adószámmal rendelkező ügyfelek esetén a bank rendszeres adatszolgáltatást végez a Cégbíróságnak vagy a NAV-nak a pénzforgalmi bankszámlákról.
- Az adatszolgáltatás során megadásra kerülő adatok:
  - bankszámlaszám (GIRO számlaszám)
  - számlatulajdonos neve
  - székhely címe
  - adószáma
  - cégjegyzékszám
  - számlanyitás kelte: év, hó, nap
  - számlazárás kelte: év, hó, nap
- Pénzforgalmi bankszámla számlaszáma és a számlatulajdonos neve nem képezi a banktitok körét, az bárkinek kérésre kiadható.

Bankinformáció

Bankinformáció elnevezés gyűjtő fogalomként használatos és ideértjük elnevezésétől függetlenül mindazon írásban, a bank részéről cégszerű aláírással ellátva kiadott (információt, nyilatkozatot) dokumentumot, amely az ügyfél

- banknál vezetett számláira
- banknál igénybe vett szolgáltatásokra
- banknál igénybe vett hiteltermékekre
- pénzügyi helyzetére
- sorban állásra (jelenlegi / múltbéli)
- hitelképességre
- fizetőképességre
- stb. vonatkozó információt tartalmaz.

A dokumentumban leírt adatok valódiságáért a Bank jogi- és kártérítési felelősséggel tartozik.

- **Bankinformációra vonatkozó igény befogadása**
- Bankinformáció kiadására vonatkozó igényt az ügyfélnek írásban, cégszerűen vagy bankszerűen aláírva kell benyújtania. Az igény befogadható faxon keresztül is, de nem fogadható be az e-mailen kért információs igény.
- **Az igény megadásakor az ügyfélnek közölnie kell**, hogy a bankinformációt
  - kinek a részére igényli
  - milyen célra kívánja felhasználni
- Nem kell közölnie a felhasználási célt, amennyiben saját felhasználási célra igényli a bankinformációt.
- **Az elkészített bankinformáció**
  - iktató számmal ellátott dokumentum
  - alapesetben 3 példányból áll: 2 pld az ügyfélé, 1 pld a bankban marad. Az iraton mindig fel kell tüntetni, hogy összesen hány példányban készült (ideértve a bank példányát is!)

Bankszámlazárás

A keretszerződés megszűnhet

- Ügyfél által kezdeményezett felmondással, amely lehet
  - azonnali hatállyal vagy
  - ha felmondási idő került kikötésre, az sem lehet hosszabb mint 30 nap.
- Az ügyfél felmondását csak akkor lehet elfogadni, ha az ügyfélnek nincsen bankkal szembeni tartozása, illetve az esetleges bankkal szembeni követelésének kifizetéséről vagy átutalásáról rendelkezik.
- Bank általi felmondással
  - amennyiben a gazdálkodó szervezet, illetve a számlatulajdonos működése végérvényesen megszűnt, törlésre került a hatósági nyilvántartásból, és erről a bankot az illetékes nyilvántartó hatóság értesítette. Ebben az esetben a számlazárást követően az ügyfélzárást is végre kell hajtani.
  - felmondással:
    - ha az ügyfél a keretszerződésben foglalt kötelezettségét súlyosan vagy ismételten megszegi, akkor azonnali hatállyal (pl. bankbiztonsági terület értesítése alapján),
    - amennyiben a számlatulajdonos számlatartozását a felszólítás ellenére sem fizeti be,
    - a bankszámlaszerződésben, illetve Általános Szerződési Feltételekben meghatározott esetekben, de a felmondási időnek legalább 60 napnak kell lennie.
- A felmondást minden esetben írásba kell foglalni

Speciális számlakezelések

Számlaelnevezés

- Lehetőség van megkülönböztető számlaelnevezés alkalmazására, amely a számlakivonaton is megjelenik. A szöveget az ügyfél szabadon meghatározhatja max. 35 karakterben.
- Alkalmazható pl.
- több számla esetén a számlák könnyebb azonosítása érdekében, vagy
- társadalmi szervezet önálló bírósági végzéssel és önálló adószámmal nem rendelkező szervezeti egysége esetén. Ebben az esetben „Számlaelnevezés” mezőbe kell beírni a szervezeti egység nevét.

Kamatelszámoló számla

- Ha az ügyfél a bankszámla megszolgált kamatát nem az adott bankszámlán kívánja jóváíratni / terhelteni, hanem egy másik számlán, akkor lehetősége van kamatelszámoló számla megadására.

Díjelszámoló számla

- Ha az ügyfél a bankszámlán felmerült díjak terhelését nem az adott bankszámlán, hanem egy másik számlán kéri, akkor lehetőség van díjelszámoló számla megadására.

Számla blokkolás

- **Teljes blokkolás**

- A számla teljes blokkolása esetén a program nem enged sem jóváírást sem terhelést végrehajtani a számlán. Teljes blokkolású számlánál az ügyfél nem tudja használni a bankkártyát és az elektronikus csatornákat.
- Blokkolt számlára irányuló banki kamat- és/vagy díjterhelés függő számlára kerül.

- **Féloldalas (debit) blokkolás**

- Féloldalas blokkolás csak HUF számlán állítható be. A beállítás után a számlán terhelés nem végezhető.

Összeg zárolása a számlán

- Lehetőség van a számlán részösszeg- vagy a zárolás időpontjában rendelkezésre álló teljes követelés zárolására. A zárolt összeg a zárolás időtartamára kikerül a számlatulajdonos szabad rendelkezése alól. A zárolt összegben felüli számlakövetelés szabad rendelkezésű marad. A számla forgalmazása nincs korlátozva.
- Összeg zárolásához megfelelő jogalapra és pontos jogcímre van szükség (pl. bírósági végrehajtás, okmányos ügylet, stb.), mivel a zárolt összeg az ügyfél szabad rendelkezése alól és ezáltal az inkasszókörből kivonásra kerül, emiatt ügyfél kérésére a számlán összeg zárolás nem engedélyezett

Fedezetigazolás

- Fedezetigazolást - pénzügyi biztosíték nyújtását- Fedezetigazolás megbízásonkérhet a számlatulajdonos.
- A fedezetigazolás összegét elkülönítetten kell kezelni. A fedezetigazolási megbízásokat külön-külön letéti számlán kell nyilvántartani.
-

Törzstőke (jegyzett tőke)/alapítói vagyon kezelése

Gazdasági társaság illetve alapítvány alapításakor az alapítóknak - a vonatkozó törvények figyelembe vételével - írásban kell meghatározniuk

- az induló törzstőke /alapítói vagyon teljes összegét, ezen belül - több alapító esetén - az egyes tagok részesedését
- a rendelkezésre bocsátás módját, amely lehet : nem pénzbeli (apport) vagy pénzbeli

Vagyoni hozzájárulás típusai

Pénzbeli hozzájárulás		Nem pénzbeli (apport) ingatlanok, eszközök, szellemi javak stb.
<ul style="list-style-type: none"> •Egy összegben vagy részletekben •Kézpénzfizetéssel vagy átutalással •Forintban/valutában vagy devizában 		
Banki elhelyezéssel	Ügyvezető részére (Kft cégformánál)	Nincs banki teendő
Gazdasági társaságnál: Cégbírószági tanúsítvány/cégbejegyzés		
előtt	után	
-Törzstőke számlán fogadás -Törzstőke igazolás kiállítása kötelező	-Pénzforgalmi bankszámla nyitás - tranzakció közleményében szerepelnie kell a törzstőke elhelyezés szövegnek -törzstőke igazolás kiadása nem kötelező, ügyfél igénye alapján kiadható.	
<p>Alapításkor a tagok a törzstőke pénzbeli hozzájárulást átadhatják az ügyvezetőnek. Az ügyvezető a cégbírószági bejegyzést követő 8 napon belül köteles a cég pénzforgalmi számláját megnyitni és a rendelkezésre bocsátott pénzbeli hozzájárulás összegét a számlára befizetni. Törzstőke igazolás kiadása nem kötelező, ügyfél igénye alapján kiadható</p>		

- **Alapítvány esetén** az alapítói vagyont teljes egészében rendelkezésre kell bocsátani a bírósági bejegyzés előtt, ezért ebben az esetben a befogadás mindig törzstőke letéti számlán történik és kötelező a törzstőke igazolás kiállítása.

Alapításhoz kapcsolódó külön szabályok

- A megalakítandó gazdasági társaságot/alapítványt a bankhoz benyújtott társasági szerződés/alapító okirat alapján a számlavezető rendszerben ügyfélként nyilvántartásba kell venni, és a meglévő dokumentumok alapján törzstőke letéti számlát vagy pénzforgalmi bankszámlát kell nyitni.
- **A törzstőke letéti számlára a bank nem köt szerződést**, mivel jogilag a társaság/alapítvány még nem alakult meg és az elhelyezett alapítói vagyon tulajdonjoga még nem rendezett:
- A bank az alapításkor elhelyezett pénzbeli hozzájárulás(oka)t, függetlenül (törzstőke/alapítói vagyon) elnevezésétől, törzstőke letéti számlán kezeli mindaddig, amíg a további rendezéséhez szükséges iratot bemutatják:
  - Gazdasági társaságnál cégbírósági tanúsítvány,
  - Alapítvány esetében bírósági nyilvántartásba vételről szóló jogerős végzés
- A törzstőke letéti számlán nyilvántartott, törzstőke/alapítói vagyon jogcímű összeg felett a fenti iratok bemutatása után rendelkezhet/nek a gazdasági társaság/alapítvány képviselőjére jogosult személy/ek.

Végelszámolás

- A cég **jogutód nélkül** történő megszűnése esetén – ha a cég nem fizetéképtelen, és a cégre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz – végelszámolásnak van helye.
- Végelszámolásra **a cég elhatározása** alapján kerülhet sor.
- A **cégbíróság** hoz végzést a végelszámolás megindításáról és annak befejezése után **törli** a céget a nyilvántartásból.
- A végelszámolásról - a végelszámolás kezdő időpontjától számított 15 napon belül - a **végelszámolónak kell értesíteni** a gazdálkodó szervezet bankszámláit vezető valamennyi **hitelintézetet** , valamint be kell nyújtania a bíróság végelszámolásról szóló határozatát.
- A végelszámolás ideje alatt a végelszámolás alatt álló céget a Végelszámoló önállóan képviseli, **az addigi cégjegyző(k) képviseleti joga megszűnik** . Az ügyfél- és számla törzsadatoknál a számlatulajdonos neve mellett „VA” jelzést kell feltüntetni és az ügyfélstátuszt a normálról módosítani kell VA – végelszámolás alattira.
- A számlák felett ettől az időponttól csak a végelszámoló, illetve az általa bejelentett rendelkező(k) rendelkezhet(nek):
- A végelszámolás bejelentéséig hatályos aláírásminta kartont hatálytalanítani kell, és fel kell venni a kijelölt végelszámoló, illetve az általa bejelentett rendelkező(k) aláírásmintáját (csere karton).
- **A végelszámoló rendelkezhet a számla megszüntetéséről.**

Csődeljárás

- A gazdálkodó szervezet vezetője a **bírósághoz** csődeljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújthat be. A csődeljárás olyan eljárás, amelynek során **az adós** - a csődegyezség megkötése érdekében - **fizetési haladékot** (moratórium) **kezdeményez**, illetve csődegyezség megkötésére tesz kísérletet.
- Az adós a csődeljárás iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg értesíti a pénzforgalmi szolgáltató számlavezetőket a csődeljárás iránti kérelem benyújtásáról.
- A bíróság intézkedik az adóst megillető **fizetési haladék** a Céglözlönyben történő közzétételéről. Az adós ettől az időponttól a cégnevét a csődeljárás alatt ("cs. a.") toldattal használhatja. A végzés közzétételétől az adóst fizetési haladék (moratórium) illeti meg a vele szemben a fizetési haladék kezdő időpontját megelőzően, illetve azt követően esedékessé váló pénzkövetelések vonatkozásában, amely a közzétételtől számított 120 napot követő második munkanapon jár le.

- **A fizetési haladékot tartalmazó** végzés (ez jelenti a csődeljárás lefolytatását) - a bíróság és az adós adatain kívül - tartalmazza:
  - a csődeljárás kezdő időpontját
  - a bíróság által kirendelt vagyonfelügyelő nevét és székhelyét
  - a fizetési haladék (moratórium) időtartamát,
  - a hitelezőknek szóló felhívást arra, hogy fennálló követeléseiket a csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől számított 30 napon belül - a csődeljárás kezdő időpontját követően keletkező követeléseiket pedig 8 munkanapon belül - jelentsék be az adósnak és a vagyonfelügyelőnek.
- A moratórium célja a csődvagyon megőrzése a hitelezőkkel kötendő egyezség érdekében.

Banki feladatok

- adós által benyújtott csődeljárás iránti kérelem (ideiglenes fizetési haladék) bejelentésekor az ügyfél számláinak féloldalas blokkolása, bankkártyák felfüggesztése,
- nyilatkozat bekérése az ideiglenes fizetési haladék esetén a képviselőre jogosult személytől, fizetési haladék esetén a vagyonfelügyelőtől,

Cégek közlőny adatszolgáltatás alapján:

- ügyfél név és státusz módosítása,
  - számla feletti rendelkezők letiltása
  - a számlák módosítása, díj- és kamattartozások elvezetése technikai számlára
  - hitel- és kamattartozások elvezetése a pénzforgalmi számláról
  - elektronikus szolgáltatások lekapcsolása
  - a szükséges információk rögzítése az Alert (Riasztás) funkcióban
- A fizetési haladék tartama alatt a *hitelintézet* a bejelentett értékhatárt meghaladó összegű fizetési megbízást kizárólag a **vagyonfelügyelő jóváhagyásával** teljesíthet.
  - A fizetési moratórium ideje alatt a **hatósági átutalás vagy átutalási végzés** fogadható be és teljesíthető.

Felszámolás

- A felszámolási eljárás **célja**, hogy a **fizetésektelen adós jogutód nélküli megszüntetése** során a hitelezők a törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.
- A felszámolási eljárás az adós gazdálkodó szervezet székhelye szerint illetékes megyei/fővárosi bíróság hatáskörébe tartozó nem peres eljárás.
- A felszámolási eljárás **megindítását a hitelezők, az adós, a végelszámoló és a cégbíróság** (ha a céget megszüntnek nyilvánította) **kezdeményezheti** az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előtt.
- Amennyiben a **bíróság** az adós fizetésektelenségét megállapítja, **végzéssel elrendeli a felszámolást**, és a végzés jogerőre emelkedését követően intézkedik annak Cégléletről történő közzétételéről. A felszámolás **kezdő időpontja** a felszámolást elrendelő **jogerős végzés közzétételének napja**.
- A felszámolási eljárás alatt az adós **cég nevét** a „felszámolás alatt”, illetve „**f.a.**” toldattal kiegészítve kell használni.
- Felszámolás alatt álló számlatulajdonos bankszámlája felett csak a **felszámoló** rendelkezhet.

Banki feladatok

Cégek közlőny adatszolgáltatás alapján:

- ügyfél név és státusz módosítása,
- számla feletti rendelkezők letiltása
- a számlák módosítása, díj- és kamattartozások elvezetése technikai számlára
- hitel- és kamattartozások elvezetése a pénzforgalmi számláról
- elektronikus szolgáltatások lekapcsolása
- bankkártya blokkolása

**2009. évi LXXXV. törvény
a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról**

KERETSZERZŐDÉS

A szerződés főbb formai és tartalmi követelményei

- A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződést írásban kell megkötni.
- A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés tartalmazza
  - a) a szolgáltató cégnevét, székhelyét és az ügyfél lakóhelye vagy székhelye szerinti EGT-államban székhellyel rendelkező fióktelepének vagy közvetítőjének címét, valamint az ügyféllel való egyéb kapcsolattartás (ideértve az elektronikus levelezést) címét,
  - b) a szolgáltató cégjegyzékszámát vagy bírósági nyilvántartásba vételi számát, és a Felügyelet által kiadott tevékenységi engedély számát vagy törzskönyvi nyilvántartási számát,
  - c) a szolgáltatás lényeges jellemzőit és teljesítésének időtartamát,

- d)* azokat az adatokat vagy egyedi azonosítót, amelyek a fizetési megbízás teljesítéséhez szükségesek,
- e)* a fizetési művelet teljesítéséhez szükséges jóváhagyásnak és a jóváhagyás visszavonásának módját,
- f)* a fizetési megbízás átvételének időpontját és esetlegesen a szolgáltató általi tárgynapi teljesítésre történő befogadás végső időpontját,
- g)* a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használatát és a használatára vonatkozó fizetési műveleti értékhatár lehetőségét,

- h)* tételesen a szolgáltató részére fizetendő valamennyi jutalékot, díjat, költséget vagy egyéb fizetési kötelezettséget,
- i)* a szolgáltató által, a fizetési művelet teljesítése során alkalmazott kamatlábakat és átváltási árfolyamokat, vagy referencia-kamatláb és referencia-árfolyam alkalmazása esetén a tényleges kamat kiszámításának módját, és a referencia-kamatláb vagy átváltási árfolyam megállapításának időpontját, indexét vagy alapját és nyilvánosságra hozatalának helyét;
- j)* a kapcsolattartás módját, ideértve az ügyfél által használt azon eszközök műszaki követelményeit is, amelyek útján a szolgáltató tájékoztatási kötelezettségének eleget tesz,

- *k)* a szolgáltató tájékoztatási kötelezettségének és a szerződési feltételek rendelkezésre bocsátásának módját és gyakoriságát, valamint az ügyfelet megillető, a tájékoztatáshoz való jogát,
- *l)* a szerződéskötés és a szerződés fennállása alatti kapcsolattartás nyelvét,
- *m)* az ügyfél bejelentési kötelezettségét és a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz biztonságos kezelésére vonatkozó kötelezettségeket,
- *n)* a szolgáltató készpénz-helyettesítő fizetési eszközre vonatkozó zárolási lehetőségét, ha a felek erről megállapodtak,

Keretszerződés

Szerződés módosítása és megszüntetése

- A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag írásban kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.
- A kamatláb vagy átváltási árfolyam módosítására értesítés nélkül és azonnal is sor kerülhet, ha a felek ezt a lehetőséget a keretszerződésben kikötötték, és a változások referencia-kamatlábon vagy referencia-árfolyamon alapulnak.
- Felmondási idő kikötésének hiányában az ügyfél a keretszerződést bármikor, azonnali hatállyal felmondhatja. Egy hónapnál hosszabb felmondási idő kikötése semmis.

FIZETÉSI SZÁMLA MEGNYITÁSA, FIZETÉSI SZÁMLA FELETTI RENDELKEZÉS

- Pénzforgalmi számlát a pénzforgalmi szolgáltató akkor **nyithat**, ha
  - a) jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság létrejöttéhez szükséges nyilvántartásba (a továbbiakban: nyilvántartás) már bejegyzett vállalkozás a nyilvántartást vezető szervezettől származó, harminc napnál nem régebbi okirattal igazolta, hogy a nyilvántartásban szerepel, valamint adószámát és statisztikai számjelét közölte,
  - b) a nyilvántartásba még be nem jegyzett jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság létesítő okiratát (társasági szerződését) egy másolati példányban átadta, valamint - ha cégbejegyzésre kötelezett és a pénzforgalmi számla megnyitása nem feltétele a cégbejegyzési kérelem benyújtásának - csatolta a cégbejegyzési kérelem benyújtása során a cégbíróságtól kapott elektronikus tanúsítványt vagy annak hiteles papír alapú másolatát,

- c) az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett természetes személy, illetve az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett egyéni vállalkozó a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál történt nyilvántartásba vételéről szóló okirat másolati példányát átadta, egyéni vállalkozó a nyilvántartásba vételről szóló igazolás vagy az egyéni vállalkozói igazolvány, illetőleg a tevékenység végzéséhez szükséges más igazolvány másolatát csatolta.
- Fizetési számlát a pénzforgalmi szolgáltató akkor nyithat, ha a pénzforgalmi számla nyitására nem kötelezett - a jogi formájára vonatkozó előírások szerint - a létrejöttére, illetve nyilvántartásba vételére vonatkozó okmányokat, iratokat bemutatta.
- A pénzforgalmi számlát a pénzforgalmi szolgáltató azonnali hatállyal **megszünteti**, ha a számla megnyitását követő kilencven napon belül a pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett szervezet a nyilvántartást vezető szervezettől származó, harminc napnál nem régebbi okirattal nem igazolja, hogy a nyilvántartásban szerepel.

- A fizetési számla felett természetes személy számlatulajdonos a fizetési számlaszerződésben meghatározott módon, önállóan vagy más személlyel együttesen vagy külön-külön rendelkezhet.
- Jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság a pénzforgalmi számla feletti rendelkezéséhez a nyilvántartásba bejegyzett, illetőleg bejegyzésre bejelentett teljes vagy rövidített nevének (cégnevének) betű szerinti használata, valamint a számlatulajdonos által a pénzforgalmi számla feletti rendelkezésre bejelentett személy vagy személyek aláírása szükséges.
- A rendelkezési jog gyakorlása során a pénzforgalmi szolgáltató a tőle elvárható gondossággal köteles ellenőrizni, hogy a megbízáson feltüntetett aláírás [ideértve személyazonosító kódot (PIN kód) vagy egyéb kódot] megegyezik-e a rendelkezésre jogosult pénzforgalmi szolgáltató bejelentett aláírásával [személyazonosító kódjával (PIN kód) vagy egyéb kódjával].

KERETSZERZŐDÉSEN ALAPULÓ FIZETÉSI MEGBÍZÁS - Tájékoztató

- A pénzforgalmi szolgáltató a keretszerződésen alapuló fizetési megbízás alapján a fizető fél számlájának megterhelését követően a következő adatokról köteles a **fizető felet** haladéktalanul tájékoztatni:
- a) a fizetési művelet azonosítását lehetővé tevő hivatkozásról, és esetlegesen a kedvezményezett adatairól,
- b) a fizetési művelet fizetési megbízásban meghatározott devizanemben számított összegéről,
- c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,
- d) a pénzforgalmi szolgáltató által, a fizetési művelet teljesítése során alkalmazott átváltási árfolyamról és az átváltást megelőző összegről, valamint
- e) a fizetési megbízás átvételének napjáról vagy a terhelés értéknapjáról.

- A kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója a keretszerződésen alapuló fizetési művelet teljesítését követően a következő adatokról köteles **a kedvezményezettet** haladéktalanul tájékoztatni:
- *a)* a fizetési művelet és a fizető fél kedvezményezett általi beazonosíthatóságát lehetővé tevő hivatkozásról, valamint a fizetési művelettel továbbított egyéb információkról,
- *b)* a fizetési műveletnek a kedvezményezett fizetési számláján jóváírt devizanemben meghatározott összegéről,
- *c)* tételesen a kedvezményezett által a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,
- *d)* a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója által, a fizetési művelet teljesítése során alkalmazott átváltási árfolyamról és az átváltást megelőző összegéről, valamint
- *e)* a fizetési számlán történő jóváírás értéknapjáról.

Díjak

Belföldi fizetési műveletek után a megfizetett díjaknak és jutalékoknak a mértéke nem haladhatja meg

- a fizetési számla terhére kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - használatával kezdeményezett fizetési művelet esetében a díj- és jutalékfizetés alapját képező fizetési művelet értékének **0,2** százalékát,
- *b)* a fizető fél rendelkezésére álló **hitelkeret** terhére kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - használatával kezdeményezett fizetési művelet esetében a díj- és jutalékfizetés alapját képező fizetési művelet értékének **0,3** százalékát.

Belföldi fizetési művelet az olyan fizetési művelet, amelynél mind a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának, mind pedig a kedvezményezettnek a székhelye vagy fióktelepe Magyarországon van.

A fogyasztó jogosult a fizetési számláról legalább az adott naptári hónapban első két alkalommal forintban teljesített

- a) készpénzkifizetés vagy
- b) Magyarországon elhelyezett automata bankjegykiadó gépből készpénz-helyettesítő fizetési eszköz útján történő készpénzfelvétel
- együttes összegének **százötvenezer forintot meg nem haladó részét a pénzforgalmi szolgáltatótól díjtól és költségtől mentesen** igénybe venni.

A pénzforgalmi szolgáltató az (1) bekezdés szerinti, díjtól és költségtől mentes készpénzkifizetést, illetve Magyarországon elhelyezett automata bankjegykiadó gépből készpénz-helyettesítő fizetési eszköz útján történő készpénzfelvételt azon fogyasztó számára köteles biztosítani, aki:

- a) a 16. életévét betöltötte,
- b) Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, és
- c) a pénzforgalmi szolgáltató pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására szolgáló helyiségében írásbeli, vagy biztonsági azonosítással ellátott internetes szolgáltató rendszerén (internetbankján) keresztül nyilatkozatot tesz.
- Egy fizetési számlához kizárólag egy nyilatkozat tehető.

FIZETÉSI MŰVELETEK JÓVÁHAGYÁSA

- Fizetési művelet teljesítésére - a hatósági átutalás és az átutalási végzés alapján végzett átutalás kivételével - akkor kerülhet sor, ha azt a fizető fél előzetesen jóváhagyta. A felek a keretszerződésben megállapodhatnak arról, hogy a jóváhagyás utólagos is lehet.
- A fizetési megbízásnak a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója által történt átvételét követően az ügyfél a fizetési megbízást nem vonhatja vissza.
- Beszedés esetében a fizető fél a fizetési megbízást a terhelést megelőző munkanapig vonhatja vissza.
- Ha a fizetési művelet jóváhagyása készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történik, a felek a keretszerződésben a készpénz-helyettesítő fizetési eszközhöz kapcsolódóan fizetési műveleti értékhatárt határozhatnak meg.

- A pénzforgalmi szolgáltató a keretszerződésben fenntarthatja magának a jogot a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz letiltására a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz jogosulatlan vagy csalárd módon történő használatának gyanúja esetén, vagy a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz biztonsága érdekében.
- Olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszköz esetén, amelyhez hitelkeret kapcsolódik, a letiltás jogát a pénzforgalmi szolgáltató fenntarthatja, ha jelentős mértékben megnövekszik annak kockázata, hogy a fizető fél szolgáltató felé fennálló fizetési kötelezettségét nem képes teljesíteni.
- A pénzforgalmi szolgáltatót terheli annak bizonyítása, hogy a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz letiltásának feltételei fennállnak.
- A pénzforgalmi szolgáltató a készpénz-helyettesítő fizetési eszközt és annak használatához szükséges személyes biztonsági elemeket - a keretszerződésben meghatározott módon - kizárólag ügyfél részére adhatja át.

FIZETÉSI MŰVELETEK HELYESBÍTÉSE, A FELELŐSSÉGI ÉS KÁRVISELÉSI SZABÁLYOK

- Az ügyfél a fizetési megbízás teljesítését követően haladéktalanul, de legfeljebb a fizetési művelet teljesítését követő tizenharmadik hónapnak a fizetési számla megterhelésének napjával megegyező napjáig kezdeményezheti a jóvá nem hagyott vagy a jóváhagyott, de hibásan teljesített fizetési művelet helyesbítését.
- A jóvá nem hagyott fizetési művelet teljesítése esetén a pénzforgalmi szolgáltató haladéktalanul köteles
  - a) megtéríteni a fizető fél részére a fizetési művelet összegét,
  - b) a fizetési számla tekintetében a megterhelés előtti állapotot helyreállítani, és
  - c) megtéríteni a fizető fél kárát.

FELÜGYELET

- Más EGT-államban pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására jogosult pénzforgalmi szolgáltató Magyarország területén létesített fióktelepe által végzett tevékenység esetében a **Felügyelet** hatáskörében ellenőrzi a rendelkezések betartását.
- Ha a Felügyelet Magyarország területén más EGT-államban pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására jogosult pénzforgalmi szolgáltató határon átnyúló tevékenysége tekintetében jogszabályban foglalt rendelkezés megsértését tapasztalja, értesíti a pénzforgalmi szolgáltató székhelye szerinti EGT-állam hatáskörrel rendelkező felügyeleti hatóságát.

TITOKTARTÁS

- A pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés szerint a rendelkezésére álló, személyes adatnak minősülő banktitkot, fizetési titkot legfeljebb a fizetési műveletből eredő követelés elévüléséig jogosult kezelni és továbbítani a fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozásnak, pénzforgalmi intézménynek, elektronikuspénz-kibocsátó intézménynek a fizetéssel kapcsolatos csalások valamint a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő visszaélések megelőzése, vizsgálata és felderítése céljából.

SORBAÁLLÍTÁS

- A pénzügyi fedezet hiánya miatt részben vagy egészben nem teljesíthető hatósági átutalást és átutalási végzésen alapuló átutalást a teljesítéshez szükséges fedezet biztosításáig - legfeljebb azonban harmincöt napig - a pénzforgalmi szolgáltató sorba állítja.
- A teljesítés sorrendjét az átvétel időpontja határozza meg.
- A fizetési számla terhére hatósági átutalást és átutalási végzés alapján történő átutalást a pénzforgalmi szolgáltató a fizetési számlához kapcsolódó hitelkeret terhére is teljesíti (eltérő megállapodás hiányában).
- Hatósági átutalás és átutalási végzés alapján történő átutalás teljesítése megelőzi az egyéb fizetési műveletek teljesítését.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról

2007. évi CXXXVI. Tv. (módosítás: 2013.évi LII. Tv.)

• Cél:

Megelőzze és megakadályozza a bűncselekmények elkövetéséből származó pénzek tisztára mosását, valamint a terrorizmusnak pénzzel vagy pénzzel való támogatását.

• A törvény hatálya kiterjed (többek között):

- a) pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet folytat;
- b) befektetési szolgáltatási tevékenységet folytat, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást nyújt;
- c) biztosítási, biztosításközvetítői és foglalkoztatói nyugdíj-szolgáltatási tevékenységet folytat;
- d) árutőzsdei szolgáltatási tevékenységet folytat;
- e) nemzetközi postautalvány-felvételt és -kézbesítést folytat;
- f) ingatlanügylettel kapcsolatos tevékenységet folytat;
- g) könyvvizsgálói tevékenységet folytat;
- h) könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet megbízási, illetve vállalkozási jogviszony alapján folytat;

- **Ügyfél-átvilágítási kötelezettség**
- A szolgáltató az ügyfél-átvilágítást köteles alkalmazni:
- *a)* az üzleti kapcsolat létesítésekor;
- *b)* a hárommillió-hatszáz ezer forintot elérő vagy meghaladó összegű ügyleti megbízás teljesítésekor;
- *c)* pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény felmerülése esetén,
- *d)* ha a korábban rögzített ügyfél-azonosító adatok valódiságával vagy megfelelőségével kapcsolatban kétség merül fel.

Ügyfél-átvilágítási intézkedések

A szolgáltató köteles az ügyfelet azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését elvégezni. A szolgáltató az azonosítás során legalább az alábbi adatokat köteles rögzíteni:

a) természetes személy

aa) családi és utónevét (születési nevét),

ab) lakcímét,

ac) állampolgárságát,

ad) azonosító okmányának típusát és számát,

ae) külföldi esetében a magyarországi tartózkodási helyet;

b) jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet

ba) nevét, rövidített nevét,

bb) székhelyének, külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének címét,

bc) cégbírósági nyilvántartásban szereplő jogi személy esetén cégjegyzékszámát, egyéb jogi személy esetén a létrejöttéről (nyilvántartásba vételéről, bejegyzéséről) szóló határozat számát vagy nyilvántartási számát.

Kötelező okiratok

A személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a szolgáltató köteles megkövetelni az alábbi okirat bemutatását:

a) *természetes személy esetén*

aa) magyar állampolgár személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványa és lakcímet igazoló hatósági igazolványa,

ab) külföldi természetes személy útlevele vagy személyi azonosító igazolványa, feltéve hogy az magyarországi tartózkodásra jogosít vagy tartózkodási jogot igazoló okmánya vagy tartózkodásra jogosító okmánya,

b) jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a nevében vagy megbízása alapján eljárni jogosult személy a) pontban megjelölt okiratának bemutatásán túl az azt igazoló - 30 napnál nem régebbi - okiratot, hogy

- ba)* a belföldi gazdálkodó szervezetet a cégbíróság bejegyezte, vagy a gazdálkodó szervezet a bejegyzési kérelmét benyújtotta; egyéni vállalkozó esetében azt, hogy az egyéni vállalkozói igazolvány kiadása vagy a nyilvántartásba vételről szóló igazolás kiállítása megtörtént,
- bb)* belföldi jogi személy esetén, ha annak létrejöttéhez hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel szükséges, a nyilvántartásba vétel megtörtént,
- bc)* külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a saját országának joga szerinti bejegyzése vagy nyilvántartásba vétele megtörtént;
- c)* cégbejegyzési, hatósági vagy bírósági nyilvántartásba vétel iránti kérelem cégbírósághoz, hatóságához vagy bírósághoz történő benyújtását megelőzően a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet társasági szerződését (alapító okiratát, alapszabályát).

Bejelentési kötelezettség

Pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén a szolgáltató vezetője, alkalmazottja és segítő családtagja köteles haladéktalanul az illetékes hatóságnak (Felügyelet) bejelentést tenni. A bejelentésnek tartalmaznia kell

- *a)* a szolgáltató által rögzített adatokat,
- *b)* a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény ismertetését és
- *c)* a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény részletes ismertetését alátámasztó dokumentumokat, amennyiben azok rendelkezésre állnak.
- A felügyeletet ellátó szerv tájékoztatást nem adhat, és köteles biztosítani, hogy a bejelentés megtörténte, annak tartalma és a bejelentő személye titokban maradjon.